

Déli Hírlap

Redacția și administrația:
TIMIȘOARA, I., Piața Brătianu No. 3.
Telefon: 28—10.

GAZETA MAGHIARILOR
DIN BANAT

Nr. cererii de insc. în Reg. publ. per 934—1938.
Trib. Timișoara.
Redactor resp.: Dr. VARNAY ELEMÉR

Élő és holt nyelvek

Magam előtt látom kedves barátom, ahogy elképedve áll a postahivatal ablaka előtt, kezében az üdvözlő távirattal. A tisztviselő az imént adta röviden tudomására, hogy a táviratot nem veheti fel, holott elhiszi, hogy az csak üdvözlőt tartalmaz tanárja nevénapjára. Azonban Ön kedveskedni akart professzorának és latin nyelven írta meg az üdvözlőt. A tisztviselő tudomására adta, hogy táviratozni csak élőnyelveken lehet és arra a kérdésre, hogy a tavalyi névnapra miért vettek fel még latin nyelvű sürgönyt is, szíves tudomására adták, hogy az idők tavaly óta fordultak egyet.

Mondom: még mindig látom elképedését. Azt talán nem érezte, amit én — a távoli szemlélő —, hogy a postaablak nyílásán a valóság, az élet áramlik ki és meghontja azt a nyugodt életet, amelyet Ön, a jó diák az iskolapadok között felépített. Önnek Homérus vagy Cicero az álma és még mindig többet tud a pun háborúról, vagy Tacitus és Sallustius hőstörténeteiről, mint arról az ádáz harcról, amelyet például egy kis nép ma jeges mezőkön megvív. Az élet és iskola pillanatnyilag az Ön fiatal szíve felett csapott össze, majd egyike jött az élet megalkuvásainak: és Ön élő nyelven átfogalmazta a táviratot szeretett tanárja nevénapjára.

Ne gondolja azonban fiam, hogy ezzel elintézte a valóság és a humanisztikus világ konfliktusát önmagában. Oh, nagyon hosszú utat kell az életben megtenni, míg lelkünkben kiköpik az Arma virumque cano üteme, amíg a pogány istenek világából a mai szörnyű valóságra ébredünk. A kedves tanár ur — akinek Ön latinul készült táviratozni —, az első latin órán felírta a klasszikus mondatot, amely magyarul úgy hangzik, hogy nem az iskolának, hanem az életnek tanulunk. De hát mi az, amit tanulunk — kérdezi Ön a postahivatalbeli csalódás keserűségével —, ha azt egy táviratváltásra sem lehet felhasználni? Ne gondolja, hogy a pedagógiai rendszer elhibázásáról van szó: ne okolja kérem a grammatikát. Az a világ, amelyet Ön Ulysszes bolyongásain át ismer meg: gyönyörű mesevilág az aknákkal és cirkálókkal megrakott tenger modern történetéhez képest. A hőskorszak, a könnyelmű és vidám istenek kora csak úgy, mint a római birodalom ideje, amely a civilizációra való első tudatos törekvés, azért töltik be az iskola világát, hogy eszményképhez jussanak egy szebb, tisztább, ártatlabb világról azzal a valóságos élettel szemben, amelynek súlyát ma a milliók érzik. Így érthető az a mondás, hogy a latin nyelvet és a klasszikus élet történetét az életnek tanulják. Ön is úgy fog járni egykor, mint iskolájának ezernyi volt növendéke, hogy az est meghitt óráiban a lelki beállítottság szerint akár Ovidius verseihez, akár Cicero dörögdelmeihez menekszik, ha túl akar kerülni a valóság komisz képén és a ma láncaitól akarja magát felszabadítani. Akkor lelki fényűzése, szellemi vendégszobája lesz az, amit tanult. A humanisztikus korszak még meg tudta becsülni az antik világ kincseit és kultuszát emelte a klasszikus nyelvet. A mi korunkra csak a szó megcsufolásával lehetne mondani, hogy az humanista. Napjainkban az élő nyelveket az emberek eltávolítására, elidegenítésére használják fel, a különbségek keresésére, az ellentétek szítására. Ön egy holt nyelvvél szívet akart megközelíteni és a postahivatalbeli jelenet után se gondolja azt, hogy hasznavehetetlen az a nyelv, amelyre annyi gyakorlati tárgy mellett tanítják. Ez az a nyelv, amely az élő nyelvek öse, amelyet a világ minden táján azok ismernek legjobban, akik még hisznek az emberi elme világosságában, a tudományok erejében és felesküsznek az ideákra. Papok, tudósok, idealisták nyelvét becsülje benne akkor is, ha a posta nem fogadja el. Ne higgye, hogy Plato már nem él a lelkekben, mert Plato örök és a borsókon is szépet álmodik.

A finnek nagy győzelmet arattak a szovjethadsereg felett

A háboru kitörése óta ez volt a legnagyobb ütközet. — Egy hadosztály teljesen megsemmisült. — Nagymennyiségű hadianyagot zsákmányoltak a finnek

Helsinkiből jelentik: (Rador.) A Havas távirati ügynökség tudósítója jelenti a finn arcvonalról: A hétfőn délután kiadott finn hadijelentésben közölt győzelem kétségtelenül a legnagyobb, amelyet a finnek a háború ki-robbanása óta arattak.

Három hét leforgása alatt a finnek három orosz hadosztályt semmisítettek meg, egyet Tolvajervinél, a másikat Soumisalmnál és a harmadikat most Soumisalmi és Raate között. Egy orosz hadosztály tudvalevőleg 15—18 ezer embert számlál.

A finnek hadizsákmánya rendkívül jelentős. A finnek járőreikkel különleges hadtaktikát alkalmaztak. Az ellátást szolgáló csapatokat, a menetelő és felderítő osztagokat támadták meg és tűz alá vették az orosz alakulatokat, valahányszor ezt a terep megengedte. Az orosz hadifoglyok száma 1.000—1.500. A finn légi haderő meglehetősen fontos szerepet játszott a Raate közelében lefolyt ütközetben.

Zsákmányolt orosz fegyverekkel győzték le a finnek az oroszokat

A finnek hatalmas győzelméről a következőket jelentik:

Az orosz 161-ik hadtest néhány héttel ezelőtt a kareliai földszorosnak azon a területén támadta a finn hadsereget, amely a legkeskenyebb. Ha a szovjet csapatoknak sikerült volna ezen a terepen a finn vonalakat áttörni, kettéválasztották volna nemcsak a jelenleg egységesen küzdő finn hadsereget, hanem két részre szakították volna Finnországot is. Mint ismeretes, a finn hadsereg sikerrel tartóztatta a 161-ik orosz hadosztály támadását és az ellenoffenzíva során oly súlyos vereséget mért az orosz divízióra, hogy az teljesen megsemmisült. Az orosz hadvezetőség a megvert és szétszórott 161-ik hadosztály helyett a 44-ik divíziót vetette harcba azon az arcvonalon, amelyen

a 161-ik divízió súlyos vereséget szenvedett.

Ez a hadosztály ugyanolyan taktikát folytatott, mint a megvert hadsereg. A 44-ik divízió parancsnoksága szintén azt a célt tűzte ki, hogy a frontot ketté szakítsa. A harcba vetett hadosztály nyolc napon át folytatta offenzíváját, melynek során Raate irányában igyekezett előre haladni. A finn hadsereg

gyors bekerítő mozdulattal, elvágta a 44-ik hadosztályt hátsó összeköttetésétől és teljesen körülzárt a szovjet csapatot.

Miután a finn hadsereg elvágta a visszavonulás útját, a szovjet hadsereg felbomlott és menekülni

Hiányos a Szovjet katonai felkészültsége

Helsinkiből jelentik: A raatei nagy győzelmet a finnek a halálkülönítmények önfeláldozó működésének köszönhetik. Ezek a különítmények elpusztították Soumisalmi és Uhta között a vasútvonalat és meggátolták a szovjet csapatok életmezését és utánpótlását. Ez a szovjet hadosztály később Parsamon-sel közelében mocsaras talajra került, ahol igen sok tank elsüllyedt és az orosz katonák számszámra vízbefulladtak. (Rador.)

Az olasz lapok nagy cikkekben foglalkoznak a

A repülőgépek messze az orosz egységek mögött fejtettek ki tevékenységet.

Ebben a harcban, amelyben egy finn küzdött tíz orosz ellen, a finnek a járőrök taktikáján kívül ugyancsak kihasználták a terepet és gyors manővereket végeztek az erdőkön és a befagyott tavakon át. Egy hadosztály elpusztulása az oroszok számára nem jelent nagy veszteséget, mert hadosztályaik száma szinte határtalan. Mégis

a szállítási nehézségek miatt az oroszok már nem lesznek abban a helyzetben, hogy folytassák erőteljes nyomásukat Finnország középső részén,

ahol azzal fenyegettek, hogy elvágják az ország déli részét annak északi felétől. A Raate közelében elért győzelem a finnek számára jelentős helyi sikert jelent, ugyanakkor azonban módot nyújt arra, hogy itt elvonjanak erőket és azokat más olyan pontokon összpontosítsák, ahol az oroszok esetleg újabb támadást kísérelnének meg.

igyekezett. A finn csapatok több, mint ezer orosz katonát elfogtak, a többi katona az erdőségekbe menekült és ezért a szovjet hadsereg számára elvesztettnek kell tekinteni. A győzelmet a finn hadsereg hősiességének kell tulajdonítani. A hatalmas győzelem híre Helsinkiben nagy lelkesedést váltott ki. A házakat fellebegtették. A mostani győzelem szerves összefüggésben áll a finn hadseregnek a 161-ik szovjet hadosztály ellen aratott sikerével.

A finn hadsereget azokkal az ágyukkal, tankokkal, gépfegyverekkel, puskákkal látták el, amelyet zsákmányoltak.

A finn hadsereg orosz fegyverekkel, hadianyagokkal, sőt szovjet repülőgépekkel verte meg a 44-ik hadosztályt.

Ezt a hadosztályt a frontra dobták, mielőtt a legénységet kellőleg kiképezték volna. A divízió katonaszáma ezért győngye volt, ami lényegében a nagy vereséghez vezetett. A szovjet hadosztály az offenzíva elején előrenyomult, de Tarsamote mellett meg kellett állnia. A finn támadás oly gyorsan következett be, hogy a szovjet csapatok nem tudták magukat beásni és lövészárkokat készíteni. A finn tüze az orosz visszavonulási terepet intenzív tüzelés alá vette és a hidakat elpusztította. A visszavonulás útjának elzárása a 44-ik szovjet hadosztály pusztulását vonta maga után.

finnek az oroszok felett Soumisalmi körül aratott győzelmével. Ez a győzelem újból azt bizonyítja, hogy mennyire

hiányos a Szovjet katonai felkészültsége és mennyire gyenge katonai ereje. Ez pillanatnyilag kiküszöbölheti a Szovjet más vállalkozását a keleti határain. Előreláthatóan azonban a szovjet kormány tovább fogja folytatni a támadásokat, mert itt újabb erőket vontak össze. A szovjet erők támadásai azonban már szakaszokban is megghisultak.

ÁLLAMI
SORSJÁTÉK

Mit szólna hozzá, ha már az év
elején kapna kellemes hírt?

A levélhordó meghozza a jó hírt,
ha az Állami Sorsjáték
JANUÁR 15.-iki és 18.-iki
huzásaira sorsjegyet vásárol a

COLECTURA OFICIALA SA OFICILOR RURALE P.T.T.
SORSJEGYARÚDATOL

Mit jelentenek az oroszok

A leningrádi katonai körzet vezérkara a következő jelentést adta ki:

Január 8-án az arcvonalon semmi lényegesebb esemény nem történt. Az uchtai, rapolai és petroszavoszki körzetekben felderítő osztagok fejtettek ki tevékenységet. A karéliei földszorosban is felderítő tevékenység folyik. A rossz időjárás miatt az orosz légi haderő csak felderítő repülést végez.

Helsinkiből jelentik: (Rador.) Petsamo környékén a finn járőrök erős tevékenységet fejtenek ki és tűz alá veszik az orosz csapatok állásait, valamint az ellátást biztositó orosz csapatokat.

**FINNORSZÁGNAK MÉGIS SÜRGŐS
SEGÍTSÉG KELL**

Londonból jelentik: A Tomes katonai szerkesztője annak szükségességét hangoztatja, hogy a szövetségesek, valamint a semlegesek, minél előbb segítséget nyújtsanak Finnországnak. A lap visszautasítja azt a véleményt, amely szerint az oroszok nem kísérelnek meg újabb erőteljes támadást tavaszig, amikor Finnország már megkapja a szükséges segítséget. Mindaz a segítség, amelyet Németország területén haladt át, a hatóságok feltartóztatták. Eddig a német hatóságok nem igazolták eljárásukat.

AMERIKA SEGITI FINNORSZÁGOT

Az Egyesült Államok kormánya jegyzékben válaszolt a Népszövetség főtítkársága által Finnország megsegítése ügyében küldött felhívásra. A jegyzék szerint az USA kormánya az ellenségeskedések megindulása óta, bizonyítékát adta a finn kormány iránti rokonszenvének és már segítségben is részesítette a finn nemzetet, jelenleg pedig tanácskozásokat folytat a finn kormánnyal, hogy milyen módon lehetne a leghatásosabban segítsé-

**A XX. század monumentális filmje!
Egy grandiózus színes filmcsoda!**

**Errol Flynn, Olivia de Havilland
Ann Sheridan**

A hűnös város

Kertész Mihály, világhírű rendező legnagyobb filmje, mellyel úgy a 41-es brigád, mint a Robin Hood-ot felülmúlja.

Egy film, melyről hosszú időközön keresztül az egész város beszélni fog.

Jegyekről ajánlatos előre gondoskodni.

Premier: csütörtökön a Scalaban

MA, szerdán utoljára:

Az elveszett paradicsom

get nyújtani. Ezt kétségtelenül a szükségletek határozzák meg, amelyet a finn kormány jegyzéke után terjeszt majd a Népszövetség főtítkársága elé. (Dunaposta.)

EGY FINN KATONATISZT ARULASA.

Stockholmból jelentik: Csak most derült ki, hogy az orosz csapatzállító hajók azért tudtak be-

A velencei találkozón a magyar-román helyzetről is tárgyaltak

**Páris és London is rokonszenvvel fogadta a két külügyminiszter
tanácskozását. Olasz-magyar védőszövetség is lehetséges**

Budapestről jelentik: Csáky István gróf magyar külügyminiszter kedden délelőtt a triezsi gyorsvonattal visszaérkezett a magyar fővárosba. A Déli pályaudvaron a külügyminisztérium több magasrangú tisztviselői fogadták. A magyar külügyminiszter a pályaudvaron rövid nyilatkozatot adott az újságíróknak.

— Magánútra készültem — mondotta, — amikor Ciano gróf közölte, hogy szívesen találkozna és megbeszélést folytatna velem. Ezt én is örömmel fogadtam és így állapodtunk meg a velencei találkozásban.

A tanácskozások a legszívélyesebb és baráti légkörben folytak le.

A béke fenntartása Európa déli és keleti részein

Az olasz és a magyar külügyminiszter velencei tanácskozásával kapcsolatban jól informált budapesti sajtó körökben megállapítják, hogy nincsen egyetlen kérdés sem, amelyben ne volna Olaszország és Magyarország érdekei és érzelmei szempontjából a legteljesebb összhang.

A két ország egyaránt a béke fenntartását óhajtja Európa déli és keleti részein.

A velencei tanácskozásokból kitűnt, hogy a két ország viszonya Németországgal változatlanul jó. A két országot baráti érzelmek töltik el Jugoszlávia iránt is, mert mindkettőjüknek egyformán érdeke az erős Jugoszlávia. Magyarország a szovjettel normális diplomáciai viszonyt tart fenn, Olaszországnak pedig nincsenek támadó szándékai Oroszország ellen, de a fasiszta politikából kifolyólag el van tökéve arra, hogy szembe helyezkedik a bolsevizmus minden délkelet-európai terjeszkedésével. Az olasz nagyhatalom és a politikailag valamint katonailag megerősödött Magyarország teljes nyugalommal tekint a jövő elé.

A kalandor politikától megőrzi mindkettőjüket közismert politikai józanságuk a meglepetésektől pedig fegyveres erejük és kipróbált barátságuk. (Dunaposta.)

**A FRANCIA-ANGOL ÉS OLASZ ÉRDEKEK
TALÁLKOZNAK A BALKÁNON**

A francia lapok nagy jelentőséget tulajdonítanak a magyar és olasz külügyminiszter között, Velencében lefolytatott tanácskozások eredményének. Az Excelsior azt állítja, hogy Páris és London mindenkor nagy rokonszenvvel és megértéssel viseltettek Olaszország azon törekvése iránt, hogy közeledést találjon a délkelet-európai államok felé. Nem jelentőség nélküli az a körülmény is, hogy

jutni a petsamói kikötőbe, mert a körzet katonai parancsnoka, Pukila kapitány árulást követett el és közölte az ellenséges hajó parancsnokával az öbölben lerakott aknák helyzetét. A kémkedés csak később derült ki és ekkor

Pukila kapitányt letartóztatták, de a kapitány öngyilkosságot követett el.

Pukila cinkostársaival együtt rendszeresen lopkodta a finn csapatok részére küldött hadianyagokat és ezért sikerült az oroszoknak a területben aránylag gyors előnyomulást elérniük. (Dunaposta.)

**NÉMETORSZÁG NEM ENGED TERÜLETÉN AT
HADIANYAGOT FINNORSZÁGBA SZÁLLITANI.**

Hivatalos helyről közölték, hogy Németország megtagadta a Finnországba irányuló fegyveres szállítmányoknak területén való átengedését. A német határállomások máris visszautasították olasz repülőgép és fegyverszállítmányokat, amelyeknek rendeltetése Finnország lett volna. Német részről arra hivatkoznak, hogy nincs semmiféle nemzetközi jog, vagy kötelezettség, amelynek alapján Németország kénytelen lenne egy hadviselő állam részére szánt szállítmányokat átengedni. Amióta Finnország háborúskodik nem lehet hivatkozni a korábbi rendszerre és eljárási módokra és nem lehet hivatkozni arra sem, hogy Németország és Finnország baráti államok, mert Németország ebben a konfliktusban szigorúan semleges akar maradni.

Ezt bizonyítja az is, hogy az egyik vacsoránál az asztaldíszül szolgáló gyönyörű üveg dísz tárgyat a külügyminiszter nekem ajándékozta. Nyugodtan és kitartással dolgozunk tovább azon az úton, amelyen két évtized óta haladunk és remélem, hogy ez meg fogja hozni a sikert.

Arra a kérdésre, hogy vajon vissza utazik-e Olaszországba, Csáky gróf ezt válaszolta:

— Ez nem tőlem függ. Egyelőre annak örülök, hogy megérkeztem és bizony szívesen mennék egy kis pihenőre.

A külügyminiszter a pályaudvarról a külügyminisztérium palotájába hajtatott, majd onnan hamarosan átment a miniszterelnökségre.

a Balkán-béke fenntartásában az angol, francia és olasz érdekek találkoznak egymással.

Eppen ezért nagy megelégedéssel tölthetik el a francia közvéleményt a velencei találkozóról szóló olasz lapközlemények.

A Petit Parisien arról ír, hogy budapesti nem hivatalos körök szerint olasz-magyar katonai szövetség készül és ezt a szövetséget a legközelebbi jövőben a magyar parlamentben nyilvánosságra is hozná Csáky gróf külügyminiszter beszámolójában. A lap szerint az olasz sajtó ebben a kérdésben a megszokottnál is nagyobb titoktartást tanúsítja.

A Deutsche Diplomatische Politische Korrespondenz a velencei megbeszélésekről azt írja, hogy

a nyugati szövetségeseknek nem sikerült a háborút a Balkán félszigetre kiterjeszteni, ami nagy megelégedéssel tölti el Berlint. Olaszország mindenkor a legnagyobb eréllyel állt ellen a háború kiterjesztésének és főleg ez jellemzi a két állam külügyminisztereinek velencei találkozását. (Rador.)

CSÁKY GRÓF NYILATKOZATA

Rómából jelentik: Csáky István gróf magyar külügyminiszter Postumiából a következő táviratot intézte Ciano gróf olasz külügyminiszterhez:

— Nem hagyhatom el Olaszország földjét anélkül, hogy ne mondjak újból köszönetet azért a szívélyes barátságért, amelyet ezúttal is úgy Magyarország iránt, mint irányomban megnyilvánított. Boldog vagyok, hogy nézeteink teljes azonosságát állapíthattam meg, a mely összefűz bennünket túl a személyi barát-

JEGYZETT MÁR HADFELSZERELÉSI BÓNT?

Csak ma és holnap (szerda, csütörtök) Az élet rabszolgái

Megható dráma a mai családi életből. Főszerepekben;
csak a CAPITOL-ban Claude RAINS Fay BAINNER Jackie COOPER

ságon abban a nehéz, de kitartó munkában, melyet annak érdekében folytatunk, hogy a Dunamedencében a békét megőrizzük és alapjául a tisztánlátó igazságot, valamint országaink erejének tudatát tegyük. (Rador.)

A MAGYAR—ROMÁN VISZONY ALAKULÁSÁRÓL IS TÁRGYALTAK

Londonból jelentik: Ciano gróf és Csáky gróf velencei találkozásával kapcsolatban a Times római levelezője azt az értesülést közli, hogy a tárgyalások központjában a szovjet terjeszkedés, valamint a magyar—román viszony további alakulása állott. A lap szerint

Magyarország és Olaszország bizonyos körülmé-

nyek között védőszövetséget kötnek.

A Daily Herald szerint a velencei megbeszélésekben új dunai és balkáni béke alapkövét rakták le. Megbízható értesülések szerint Olaszország nem fél többé a Kárpátok elleni szovjet támadástól, de esetleg támadás bekövetkezése alkalmából haladéktalanul Magyarország megsegítésére siet.

Ward Price szerint

a Szovjet balkáni előnyomulása Olaszország ellenállásába ütközik.

A Daily Express úgy tudja, hogy Olaszország kész megvédeni Magyarországot bármilyen támadással szemben és Velencében megegyeztek abban, hogy minden körülmények között fenntartják Délkelet-európa rendjét és nyugalmát. (Dunaposta.)

A német hivatalos jelentés a következő: A helyi felderítőknél kívül és a légi erőknek az északi tenger felett végzett ellenőrző repüléseik kívül különösebb esemény nem történt.

Franciaország északnyugati részén kedden reggel háromnegyed óras légiriadó volt.

NÉPSZÖVETSÉGI TAGSÁG ÉS SEMLEGESÉG

Brüsszelből jelentik: (Rador). A belga távirati ügynökség közli: A belga közvélemény a német sajtó azon támadásaiban, amelyeket a még a Népszövetségben maradt semleges államok ellen intéz, a hadviselő felek újabb nyomását látja azon nemzetekre, amelyek el vannak határozva arra, hogy a jelenlegi konfliktuson kívül maradjanak.

Bernből jelentik: (Rador). A Gazette de Lausanne vezércikkét közli, amelyben visszautasítja a Berliner Börsenzeitungnak azt az állítását, hogy a népszövetségi tagság összeférhetetlen a semlegeséssel.

CAFOLJÁK AZ AFGANISZTÁN OROSZ HATÁRON TÖRTÉNT CSAPAT-ÖSSZEVONÁSOKAT

Londonból jelentik: A Reuter-iroda jelentése szerint bizonyos társaságok titokban Palesztínába folyó kivándorlást szerveznek meg. Az illetékes körök most leszögezik, hogy Palesztínában csak azok a személyek telepedhetnek le, akik a palesztinai hatóságok által kiállított igazolványokkal, illetve bevándorlási engedélyekkel rendelkeznek. Azon gőzösök, amelyek bevándorlási engedély nélküli utasokat vesznek fel, súlyos büntetéseket teszik ki magukat, sőt a kapitányokat le is tartóztatják. A bevándorlási engedély nélküli utasokat szintén megbüntetik és deportálják őket. (Rador.)

Afganisztán londoni követségén kijelentették, hogy a külföldi sajtóban az orosz—afgán határon történt csapatösszevonásokról elterjesztett hírek teljesen alaptalanok.

TEVÉKENYSÉG A TENGEREN ...

Londonból jelentik: Az ellenséges repülőgépek kihasználva a keddi nagy ködöt, bomba- és gépfegyver támadás alá vettek a skóciai partok közelében két kereskedelmi gőzöst, amelyekben azonban nem sikerült kárt tenniük.

A 172 tonnás Truida holland motorshajó aknára futott és elsüllyedt. A legénységet sikerült megmenteni.

ÁRÚCSEREFORGALOM ANGLIA ÉS A SEMLEGES ÁLLAMOK KÖZÖTT

Londonból jelentik: Az Anglia és több semleges állam között folyamatban lévő árucsereszerződések kötése a befejezéshez közeledik. Eddig az alábbi államok egyeztek meg az árucseret tekintetében:

Belgium vasércet, acélt és főzelékféléket szállít Angliának angol szövet és szövetipari gépek ellenében.

Dánia sertéshúst, zsírt, vaját, sonkát és különböző tejtermékeket küld Angliának, ahonnan különböző fémipari cikkeket kap cserébe.

Spanyolország vasat, híggyantát, gyümölcsöt szállít angol szénért, szövetért és fémipari cikkeért.

Argentínából búzát, vasat és gyapotot viszik Angliába, szövetért.

Hollandia pedig tejet, vaját, húst szállít angol fémekért és gépekért.

Január 15-én ismét megkezdik az Anglia és Svájc között megkezdett tanácskozásokat a Svájcba induló fémszállítás ügyében.

Az eddigi angol balsikerek miatt menesztették Hore Belishát

A lemondott hadügyminiszter felszólal az alsóházban. — Légiriadó Franciaországban. — A nyugati fronton nem történt különösebb esemény. — Aknára futott egy holland hajó

Londonból jelentik: A Hore Belisha távozása következtében keletkezett vihar egyre növekszik Angliában. Az ellenzék elhatározta, hogy a parlamenti apparátus minden eszközét igénybe veszi, hogy megtudja a hadügyminiszteri válság minden részletét. A szakszervezetek elnöke diktatórikus tendenciákkal vádolja a kormányt, amely ténykedése miatt a hadsereg védelme alá helyezkedett. A politikai pártoknál is jobban reagál az eseményekre a közvélemény. A Daily Express mai számában azt írja, hogy

Hore Belisha elbocsátása nagy elégedetlenséget keltett,

amely állandóan nő. Különösen nagy a reakció a dominiumokban és az Egyesült Államokban. Az amerikai lapok Hore Belisha lemondásával kapcsolatban a Chamberlain kormány válságáról írnak.

MIÉRT KELLETT LEMONDANIA HORE BELISHANAK?

Angol részről hangoztatják, hogy a parlamentet nem hívják össze január 16-ika, tehát az eredetileg megállapított időpont előtt. Hore Belisha volt hadügyminiszter alsóházi nyilatkozatát viszont türelmetlenül várja a közvélemény. Az általános kívánság, hogy a lemondás körülményeinek valamennyi részletét nyilvánosságra hozzák, olyan erős, hogy a kormány valószínűleg nem tagadja majd meg a nagyobb szabású vita kezdeményezését, amely

Egységes vezetés alá kerülnek az angol expedíciós légi különítmények

Londonból jelentik: A Times légügyi szakértőjének jelentése szerint a légügyi minisztérium elhatározta, hogy

rövidesen számos fényképet közöl,

amelyet angol pilóták vettek fel. Ezekről a fényképekről a közönség fogalmat alkothat magának nemcsak a hadszínterről és az ellenség erődítési munkálatairól, hanem az angol pilóták bátorságáról is, mert hiszen

a fényképeket sokszor rendkívül alacsonyan szállva vették fel.

A Daily Mail jelentése szerint a Franciaországban tartózkodó brit légi különítmények egységes parancsnokság alá kerülnek. Egy magasrangú angol tisztet neveznek ki a franciaországi angol légerő parancsnokává, aki Gort főparancsnok vezetésével fog dolgozni. A két hadsereg főparancsnoksága megegyezett abban, hogy a két légi haderő közös parancsnokság alatt működjenek, mert így nagyobb erővel intézhetik a támadásokat Németország ellen.

Londonból jelentik: (Rador). Hivatalosan jelentik, hogy Anglia keleti partjai közelében egy ellenséges repülőgépet megsemmisített egy angol hajó. Az angol vadászgépek azonnal a támadó üldözésére siettek. Tíz órakor erős robbanást lehetett hallani,

kétségessé teszi a titkos ülés megtartásának lehetőségét. A vitában a munkáspárti körök alighanem a Németországgal folytatott háború fokozására és a Finnországnak nyújtandó segélyre vonatkozólag tesznek majd fel kérdéseket.

A Press Associated azt írja, hogy az angol hadsereg új szervezete és a közkatonák előlépett tisztek számának fokozása nem adott okot a nézeteltérésekre Hore Belisha és a katonai hadvezetőség között. Ezek a reformok más reformokkal együtt továbbra is érvényben fognak maradni.

A német lapok leszögezik a Hore Belisha ügyével kapcsolatban a hivatalos körök felfogását, a mely szerint az említett személyi változás egyértelmű

az angol hadviselés módszereinek kiélezésével. A német lapok szerint Chamberlain állítólag elfogadta az angol zsidók követelését, hogy nem kívánatos, hogy most egy zsidó ember ilyen kiemelkedő pozícióban legyen. Az angliai zsidóságnak ez a követelése a német sajtó értesülése szerint azon alapul, hogy a háború kitörése óta az eddig lefolyt időszakot

Anglia részére balsikerek töltötték ki

és ezért az angol közvélemény szerint Hore Belisha hadügyminisztert terhelne a felelősség, miután az angolok abban reménykedtek még Chamberlain kijelentései ellenére is, hogy a háború rövid lefolyású lesz. (Dunaposta.)

ma pedig az angol vadászgépek magasan repülve visszatértek kiindulási pontjukra.

NYUGATON A HELYZET MÉG MINDIG VÁLTOZATLAN

A francia hivatalos jelentés így szól: Éjszaka a nyugati arcvonal különböző szakaszain tűzérőnk több ellenséges járőrt vetett vissza.

Roosevelt elnök:

a világ rendkívül súlyos helyzetbe került

Washingtonból jelentik: Roosevelt elnök a demokrata-párt bankettjén beszédet mondott és ebben beszámolt híveinek a kormány eddigi működéséről, de semmit sem szólt arról, hogy mi a szándéka a közeledő elnökválasztással kapcsolatban. Roosevelt többek között a következőket mondotta:

— Az amerikai nép két fontos tényre ismer el. Az egyik az, hogy a világ rendkívül súlyos helyzetbe került és az a tény, hogy a háború más világrészben folyik, nem lehet ok optimizmusra vagy pesszimizmusra. A világ-helyzet annyira zavaros, hogy csak néhány

személy van tisztában a jelenlegi helyzet jelentőségével és a jövő kialakulásával. A pártközi kis verekedések ezzel szemben igazán jelentéktelenek. A másik tény az az előrehaladás, amit nemzetgazdaságunk és biztonságunk érdekében végrehajtottam. Megvan az az elégtétel, hogy hatalmas munka áll mögöttem, mert új szellemet vezettem be az 1930. óta dúló pánik után és most felkészülve várhatjuk a jövő évek eseményeit. A „New Deal” politika a farmereken és a munkásokon segített, gátatvetett az üzérkedésnek és létrehozta az aggodalmas biztosítást. (Rador.)

Kubán Endre:

Resica multja és jelene

Körülbelül kétszáz esztendeje annak, hogy a boksáni kincstári kohó mesterei a Berzava folyó mentén felfelé mentek annak forrása irányában, hogy új vasérctelepek után kutassanak. Vagy negyven kilométernyire eljutottak hosszú völgybe, amelyet erdőséggel koszorúzott hegyek zártak körül. A hegyekben ércet találtak és csakhamar megépítették az olvasztó kemencét. Az olvasztó körül néhány szegényes ház — eleinte inkább kunyhó — keletkezett. Így született Resica.

Az új kohó mellé néhány évtized múlva hármort is létesítettek. Akkor már egész község lett a településtől. A közeli Resica románlakta falutól az új község a Resicabánya nevet kapta. 1840 elején Resicabánya már tekintélyes gyártelep volt. Magyar, német és román munkásai elégteleneknek mutatkoztak és a magyar királyi kincstár Árva, Liptó és Turóc megyékből, vagy kétszáz szlovák családot telepített oda. Ezek részben a vasgyárban, részben az akkor feltárt kőszénbányákban dolgoztak.

Az 1848—1849 évi magyar szabadságharc leverése után a kincstár egy ideig még a maga kezelésében tartotta a gyárat, 1854-ben azonban eladta az akkor alakult Osztrák-Magyar Államvasúttársaságnak, amelynek Bécsben volt a központja. Azonban nemcsak Resicát bocsá-

Resica lakossága

Ma Resica a neve és a legutóbbi népszámláláskor lakosainak száma megközelítette a huszonezretet. Ennek a fele román. A többi nemzetiségek a következők: németek, magyarok, szlovákok, csehek, rutének, bolgárok. A háboru előtt száztíz zsidó család is lakott Resicán. Ezek elődei részben spanyol szefardisták, részben morvaországiak, tulnyomólag azonban a régi Magyarország különböző vidékeiből származtak. Zsinagógát is építettek, iskolát is létesítettek. A háboru után bekövetkezett elköltözés után a resicai zsidókból — akik felerészben magyar, felerészben német nemzetiségűeknek vallották magukat — ma csak hatvan család van és iskolájuk is megszűnt.

A VÁLLALAT NACIONALIZÁLÁSA

A resicai vasgyár ma Románia egyik legmodernebb ilyenmű vállalata. A vállalatot nacionalizálták és új részvénytársaság vette azt át az Osztrák-Magyar Államvasúttársaságtól. Az új cég neve magyarul Resicai Vasművek és Uradalmak. Tőkéje túlnyomóan román, de van képviselője angol és francia érdekeltségűeknek is. Resica huszonezret lakosa közül tízezer gyári munkás és kétezer gyári tisztviselő és altiszt. A többiek — leszámítva az öregeket, asszonyokat és gyermekeket — köztisztviselők, kereskedők, iparosok és szabad értelmiségi pályákon működők.

Ha a várost uraló Kereszthegyről — nevét a Herglotz-család által, ott hatvan év előtt felállított nagy vasfeszületről nyerte — letekintünk a völgybe és a hegyoldalon közel tíz kilométernyi hosszúságban elterülő, aránylag keskeny Resicára, vagy hatvan gyárkéményt látunk, amelyek éjjel-nappal ontják a füstöt. A gyár különböző részei — kohók, öntödék, hengerlők, műhelyek — a rézcsoportok között a termelő és soha nem szünetelő munka egy-egy szigetét képezik. A resicai vasgyár már a világháboru előtt is híres volt. Az egész európai kontinensen ott csináltak először Bessemer-acélt. Hidgyárát olyan ember vezette, mint Tott Róbert mérnök, akinek tervei szerint resicai anyagból nemcsak a régi Magyarországon, hanem Szentpétervárott, Párisban, sőt Amerikában is épültek vasúti hidak. A resicai gyár a háboru előtt számos nagy hajógyárnak szállított a hajóépítéshez páncéllemezeket. Gépgyárából elsőrendű mozdonyok és egyéb gépek kerültek ki. Európásteret keresettek voltak a resicai göliátsinék és a vasúti vagonkerékpárok. A háboru után a gyár

Kubicsek Oszkár meghalt

Lapzártakor jelentik Budapestről, hogy ott kedden este hét órakor a Szász-szanatóriumban meghalt Kubicsek Oszkár, a Temesvári Leszámitoló Bank Rt. vezérigazgatója. Leánya — Teréz — gyászolja.

tották áruba, hanem Boksánt, Oravicát, Aninát, Dománt, Szekult, Vaskót, Stájerlakot és egész csomó más községet is a hozzájuk tartozó földekkel, erdőkkel, bányákkal és kohókkal. Az ár holdanként négy papír forint volt. A Szabadalmazott Osztrák-Magyar Államvasúttársaság egész kis országot vásárolt meg, amely délnek a Dunáig, északnak Temesmegyéig, nyugatnak Versecig és keletnek Karánsebesig terjedt. Ennek a kiskirályságnak a központja volt Resicabánya. Onnan igazgatta egyetlen főtisztartónak nevezett vezető az egészet.

A resicai gyár folyton növekedett és úgy növekedett a község is. Az arány mindig az volt, hogy a felnőtt férfilakosság kétharmada a gyár-vállalat alkalmazottja volt. A többi kereskedő és iparos volt. Azonban ezek is közvetve a gyár-vállalatból éltek, mert a munkások és tisztviselők náluk szereztek be szükségleteiket.

1910-ben Resicabánya nagyközség magába olvasztotta a nálánál régebbi Roman-Resica kisközséget, amelyet már csak egy ucca választott el tőle és amelynek lakossága nagyrészt szintén a hatalmas nagyvállalattól kereste meg kenyerét. A községnek — amelyet bánya-városnak, vagy gyárvárosnak is neveztek — akkor tizenhét ezer lakosa volt már.

még inkább fejlődött, modernizálódott. Ma mint főigazgatók, Pop Alexandru és Epure Gheorghe vezetik a mammutvállalatot. A kohómű élén a közel harminc év előtt odakerült Göbel János mérnök, a műhelyek élén Manciu Cornel mérnök és a mozdonygyár élén Crenian Gheorghe mérnök áll. Mindegyikhez a mérnökök és műszaki tisztviselők serege tartozik.

VÁROS LESZ A KÖZSÉGBŐL

Resica nagyközség az állami főhatalomban történt változás után várossá alakult. Ezzel egyidejűleg kapott járásbírószéket és adóhivatalt is, meg telekkönyvet. Az ipar fejlett és számos iparosmester egész sereg segédnek és szának nyújt megélhetést. Ugyiszintén fejlett a kereskedelem is. Körülbelül 30 nagyobb cég mellett számos kisebb vegyeskereskedés működik. Ezenkívül a gyár-vállalat is fenntart munkásai számára nagy áruraktárt. Két szálloda, tíz nagyobb és sok kisebb vendéglő van Resicán.

MEGOSZLÁS FELEKEZETEK SZERINT

A görög keleti románoknak két templomuk van. Az egyik a régi Resicabányán, másik pedig

Resica iskolái külön fejezetet érdemelnek. Van négy állami elemi iskola, egyenként hét-hét osztállyal. A tanítás román. A város központjában levő iskolában van német tagozat. A négy elemi iskolába összesen ezernyolcszáz fiú és leány jár. A tanulók felekezetük szerint saját papjaik által, anyanyelvükön részesülnek vallás-oktatásban. A régi városi polgári iskolát a háboru után nyolc osztályú állami liceummá fejlesztették, mely később visszafejlődött négyosztályú gimnáziummá, fiú- és leánytagozattal. A munkaügyi miniszter a városnak ipari középiskolát ígért.

Felekezeti katolikus iskola nincsen. A református egyház magyar tannyelvű teljes elemi népiskolát tart fenn. Az iskola az egyházközség keletkezése óta létezik. Hosszu ideig, egészen ezerkilencszázhuszonegyig, Várhelyi Sándor volt a tanítója. Az iskola jelenleg négy tanerős. Amikor 1922-ben megindult a gyűjtés az új iskolaépület megépítésére, az egyházközségi tagok, akik között sok a munkás, lelkesen adakoztak. Volt olyan munkás is, aki kétezeröttszáz lelt adott. A tanulók száma 129, ebből 43 református, 3 evangélikus, 1 unitárius, 1 görög katolikus, a többi római katolikus. A reformátusok óvodát is fenntartanak, amelynek 41 növendéke van.

Az evangélikus felekezeti iskola 1872-ben létesült. Sokáig egy tanerős volt. A háboru után új épületet kapott és négy tanerős lett. A tanítási nyelv német. A tanulók száma 162, ebből 28 evangélikus, a többi katolikus.

RESICA KÖZEGÉSZSÉGÜGYE

Az egészségügyről tizenhét orvos gondoskodik. Van járásorvos, községi orvos, néhány magánorvos, a többi betegpénztári. A

Utazó urak figyelmébe!

MEGNYILT, a közkedveltségnek örvendő GÁBOR úr vezetése alatt, a főváros legkényelmesebb pontján az erdélyiek legszebb találkozó helye a

Cafe Restaurant Urban

Bucuresti, Str. Bursei 3

Elsőrendű magyar konyha, játékszerterem, szolid árak, figyelmes kiszolgálás.

a volt Románresicán. Az első templom már a háboru előtt is szűk volt. Most impozáns új székes-egyházat építettek helyére, amelynek a nyáron lesz a felszentelése. Ennek plébánosa Eremia Iosif dr. A volt románresicai templom szép nagy épület. Itt Vida Ion volt szenátor a plébános. A románok között vannak görög katolikusok is. Ezeknek már régen a háboru előtt volt saját templomuk, amelyet a háboru után külön portáléval megtoldottak. Papjuk Maxer Ioan.

A nemromán lakosság zöme római katolikus. Ezek részben magyarok, részben németek. A plébános Lischerong Mátyás főesperes, aki két káplán segédletével végzi a lelképásztorkodást és a hitoktatást. A hitoktatás sok munkát ad, mert a katolikus gyermekek számos iskola között oszlanak meg. Az utóbbi években épült a plébánia mellett, a templom felkén a katolikus kultúrház, amely valamennyi resicai katolikus jellegű egyesület székhelye. Ebben az otthonban valóban szép kulturális és vallás-erkölcsi munka folyik.

A protestáns felekezetek hívei 1872-ig lelki gondozás nélkül éltek Resicán. Abban az esztendőben azonban az evangélikusok és reformátusok közös egyházat alapítottak, amelynek Pántyik János evangélikus lelkész volt a papja. Ez a közös viszony azonban csak néhány évig tartott. A reformátusok hamarosan önálló egyházközséget alapítottak, amelynek élére Vörös Zsigmond lelkészt hívták meg. Második lelkészük évtizedeken keresztül Zöld József, a harmadik pedig Szombati Szabó István, a költő. 1921. óta Keresztes József a resicai református pap, aki egyben a bányászati református egyházmegye főjegyzője is. Keresztes érdeme, hogy a paróchia udvarán új templom és iskola épült. Az evangélikus egyház papja Szende Nándor főesperes, aki 1908-ban került állásába és serény munkájának köszönhető, hogy 1910-ben már megépülhetett a szép evangélikus templom. Resicán még baptista egyházközség is létezik, amelynek a község alsó részén van kicsiny temploma.

A közoktatás ügye

gyár-vállalat kórházát átvette a betegpénztár. A munkaügyi miniszter megígérte, hogy ezt háromszáz ágyasra fejlesztési és modern berendezéssel látja el. Igazgató-főorvos Belu dr. neves sebész. Működik két magán-sanatórium is.

Resicán két román dalárda működik. Az egyik hatvan éves, a másik negyven. Mindkettő a háboru előtt is élénk tevékenységet fejtett ki énekes szindarabok előadásával és hangversenyek rendezésével. A Resicai Dalárda magyar és német nyelven működött a háboru előtt és működik most is. Külön dalegyesülete van a munkásoknak. Az összes dalárdák rendezésénél a zenei részt a gyári zenekar látja el. A munkásoknak modern, közel kétezer személyt befogadó mozija van. Mozielőadásokon kívül színelőadásokat és hangversenyeket is rendeznek benne. Van a városban ezenkívül még két magán-mozi is.

Külön kell megemlékeznünk két régi magyar egyesületről. Az egyik a Magyar Közművelődési Egyesület, amely 1878-ban alakult Magyar Nyelvtérjesztő Egyesület néven. A háboru után átszerveződött és jelenlegi nevét vette föl. Elnöke Keresztes József ref. lelkész. A másik magyar egyesület a Magyar Olvasókör tekintélyes taglétszámmal. Elnöke Juhász István. Kétezer kötetes könyvtárral rendelkezik. Műkedvelő előadásokat és hangversenyeket rendez.

Resicán a Magyar Népközségbe eddig már 520 tag iratkozott be. A népközségtől várják kulturális érdekeik pártolását.

Resica legrégebbi pénzintézete a Resicai Első Takarékpénztár, amely nyolcvan éves. A háboru előtt ebbe az intézetbe olvadt be tizenöt évi fennállás után a Resicai Népbank. Ugyancsak a háboru előtt alakult a Berzava román takarékpénztár is és ma is szépen virágzik.

Kínaiak nagy győzelme a japán hadsereg felett

Csunkiból jelentik: A kínai csapatok visszafoglalták Chiutangot. Tortes város birtokáért több héten át tartott a küzdelem, míg végül a kínaiaknak sikerült birtokukba venni a várost, amelyet egy japán dandár védelmezett. A dandár, amely úgy szólván teljesen elpusztult, többszöri felszólításra sem adta meg magát. A védőőrségből csak 35 katonát ejtettek foglyul, míg a többi a parancsnokkal együtt elesett.

Új típusú óriási bombavető gépeket gyárt Amerika

Newyorkból jelentik: Az amerikai légügyi minisztériumhoz közelálló körök közlik, hogy az Egyesült Államok a jövő évben olyan bombavető repülőgépekkel rendelkezik majd, amelyek minden nehézség nélkül indulhatnak európai célpontok támadására és anélkül, hogy leszállnának, visszatérhetnek az Egyesült Államokba.

Színház

Ma délután gyermekelőadást tart a színház

A Thalia kitűnő együttese bucsuzól a gyermekeknek is kíván szórakozást nyújtani és ezért ma, szerdán délután fél öt órai kezdettel gyermekelőadást tart, amikor is a meseirodalom egyik legnépszerűbb remeke, a Hamupipőke kerül előadásra. Muzihelyarákkal tartja a színház ezt az előadást, amelyre bizonyára megtelik a nézőtér kipirult arcú, kedvesen izguló gyermekekkel, akik majd éppen olyan lelkesen tapsolnak a színészeknek, akár a felnőttek.

Ma, szerdán este fél 9 órai kezdettel a páratlan sikerű Pusztai szerenád van műsoron, amely eddig minden előadás alkalmával zsufolt ház előtt került színpadra. A pompás szöveg, a csillogó zene, a tökéletes előadás és a stílusosan szép rendezés nálunk is kiváltotta azt a hatást, amely ezt az operettet a siker útján kíséri. Ebben a darabban bucsuzik a Thalia kitűnő együttese holnap, csütörtökön este a temesvári közönségtől. Holnap délután öt órakor a Zsimberizombori szépasszony operettnek lesz utolsó, olcsó helyáras előadása. A temesvári közönség a most lezáruló vendégjáték során is hálásnak bizonyult, mert a komoly és szép előadások értékes színészi munkáját legtöbbször zsufolt házak lelkes közönsége tapsolta végig.

A THALIA MŰSORA:

Január 10. szerdán délután fél 5 órakor: Hamupipőke. (Gyermekelőadás, muzihelyarákkal.)
Január 10. szerdán este fél 9 órakor: Pusztai szerenád.
Január 11. csütörtökön délután 5 órakor: Zsimberizombori szépasszony. (Olcsó helyárral.)
Január 11. csütörtökön este fél 9 órakor: Pusztai szerenád. (Búcsúelőadás.)

A zsidók utólagos felvétele az állampolgársági listákba

Az elmúlt év októberében megjelent az állampolgársági listába való utólagos bejegyzésre vonatkozó törvény, amelynek alapján ez év január 31-ig mindazok kérhetik az állampolgárok listájába való felvételüket, akik igazolni tudják, hogy 1918. december elsején, vagy legkésőbb 1921. július 26-án a Romániához csatolt területek valamelyik községében laktak és más államtól állampolgárságot nem kértek. Egyes községi elöljáróságok azonban a zsidókat, akik annak idején kimaradtak az állampolgársági listából, nem akartak felvenni az állampolgársági jegyzékbe. Több ilyen eset a temesvári közigazgatási felülvizsgálati bíróság elé is került és ez a bíróság döntésében arra az álláspontra helyezkedett, hogy a községek nincsenek feljogosítva az egyes kérvényezők között különbséget tenni. Amennyiben valaki a törvény által megkövetelt feltételeknek megfelel, joga van ahhoz, hogy az állampolgárok listájába való felvételét kérje. Kivételt képeznek azonban azok a zsidók, akiknek állampolgárságát a bíróságok felülvizsgálták és bírói döntés alapján törölték őket az állampolgárok névsorából.

A világsajtó nagy cikkekben foglalkozik az uralkodó chisinaui beszédével

Az összes lapok kiemelik a basarabiai kisebbségek hűségnyilatkozatát

Párisból jelentik: Öfelsége II. Carol király chisinaui beszéde élénk visszhangra talált a francia lapokban. Hatalmas címek alatt közlik a beszéd fontosabb részeit és hangsúlyozzák, hogy az uralkodó beszédében leszögezte Románia területének sérthetlenségét és azt, hogy a román határok örökkévalóak.

A Petit Journal, a Jour, a L'Ordre, az Excelsior és a Petit Parisien visszautasítják a revíziós törekvéseket és emlékeztetnek a Kolozsváron, Constantan és Chisinauban elmondott beszédek erre vonatkozó részeire. Hangoztatják a francia lapok azt is, hogy

kisebbségek meg vannak elégedve azzal a bánásmóddal, amelyben Romániában részesítik őket.

Valamennyi belga lap első oldalán foglalkozik a chisinaui ünnepségekkel és az ott lezajlott hazafias megnyilvánulásokkal. Egyben pedig hangsúlyozzák, hogy II. Carol király beszéde nemzetközi tekintetben is rendkívül fontos volt és hatalmas visszhangot keltett a külföldön.

II. Carol királynak Vízkeresztnapján Chisinauban mondott beszéde élénk meglepedést keltett Görögországban, Románia uralkodójának chisinaui látogatása kiegészítette az elmúlt napokban tett látogatásait a nyugati határon és a Fekete-tenger partján. Románia uralkodója megegyezően kifejezésre juttatta a román politika irányvonalát.

Valamennyi nagyobb magyar lap közli Öfelsége II. Carol király chisinaui beszédének kivonatát. A „Pest” című lap „Károly király Chisinauban kijelentette, hogy Basarabia örökké Romániáé marad.” címmel közli a beszédet. Az Esti Újság cikkének címe „A basarabiai kisebbségek hűségnyilatkozatát tették Károly királynak”, majd pedig leközli az

orosz, ukrán és német kisebbségek vezetőinek beszédét, akik kifejezték köszönetüket Carol királynak a kisebbségekkel szemben tanúsított megértő magatartásáért. A lap vastag betűkkel emeli ki a német kisebbség képviselőjének következő nyilatkozatát:

„A német kisebbség minden körülmények között a legteljesebb határozottsággal teljesíteni fogja azt a kötelességet, amellyel az állammal szemben tartozik.”

Az ukrán kisebbség képviselőjének beszédéből a lap kiemeli azt a részt, amelyben elismerésüket fejezik ki a basarabiai agrárreform végrehajtása során tanúsított igazságos eljárásért, amikor nem tettek különbséget a román és az ukrán parasztok között.

A jugoszláv lapok részletes beszámolót közölnek a chisinaui ünnepségekről és kiemelik az ottani kisebbségek hűségnyilatkozatait. A Napló című szabadkai lap hasonlóképpen ír és megállapítja, hogy Carol király hangsúlyozottan kifejezte, miszerint Basarabia román volt és marad és ha határait megtámadnák, a román nép élő falként védelmezi és egy emberként fog harcolni.

A Völkischer Beobachter, a Deutsche Allgemeine Zeitung és az esti lapok részletes beszámolóban foglalkoznak Carol király chisinaui látogatásával. Hangsúlyozzák, hogy az uralkodó ismét kifejezésre juttatta azt az elhatározást, hogy

minden áron megvédelmezi a mai Románia határait.

Az angol sajtó Öfelsége II. Carol király chisinaui beszédének fontosabb részleteit közli és beszámolnak a lapok az ünnepségekről is.

A függöny zsinorjára felakasztotta magát egy életunt beteg asszony

Eiweisz Paulina, ötvennyolc éves asszony az erzsébetvárosi Domnita Balasa ucca 43 szám alatti lakásában öngyilkosságot követett el és meghalt. Az idős asszony kétségbeesett tettét sógorának cselédje fedezte fel, aki ételt vitt a magányosan lakó asszonynak, de a lakásba nem tudott bejutni, mert az zárva volt. Amikor hosszas dörömbölésre sem nyílt ki az ajtó, a cseléd elsietett az asszony sógorához és közölte vele, hogy a lakásban senki sem jelentkezik. Most már ketten tértek vissza Eiweisz Paulina lakásához és betörték a külső ajtót. Amikor beléptek a lakásba, megdöbbenéssel tapasztalták, hogy a konyhából a szobába vezető ajtót asztallal és székkal eltorlaszolta az asszony. Rosszat sejtve hatoltak be a szobába, ahol az asz-

szonyt az ablakra felakasztva találták. Eiweisz Paulina a függöny zsinorjára akasztotta fel magát. A szobában ráakadtak egy levélre is, amelyet az asszony az öngyilkossága előtt írt. A ceruzával írt német nyelvű levélben az életunt bejelenté, hogy súlyos betegsége miatt határozta el az öngyilkosságot és bocsánatot kér hozzátartozóitól, amiért fájdalmat okoz nekik. Egyben köszönetet mond sógorának és testvéreinek azért a sok jóért, amit érte tettek. Levelét így fejezi be:

— Mégis így kellett történnie!

Az öngyilkosságról értesítették a hatóságokat, amelyek megállapították, hogy a beteg asszony öngyilkosként vetett véget életének és engedélyt adtak a holttest eltemetésére.

Minden nap		Minden nap
C O R S O	M O Z G Ó	
CSÁRDÁSKIRÁLYNŐ Kálmán Imre nagyszerű operettje filmen Eggerth Márta és Hans Söhnker a főszerepekben		

HIREK

MEGJELENÉS

Minden napon a vasárnapokat és ünnepeket követő napok kivételével.

ELŐFIZETÉSI ARAK:

BELFÖLDÖN

Magánosoknak egy hónapra 70, negyedévre 200, félévre 400, egész évre 800 lei. Házhoz való kézbesítésért külön havi tíz lei. Nyugdíjasoknak, közalkalmazottaknak egy hónapra 60, negyedévre 180, félévre 350, egész évre 700 lei. Házhoz való kézbesítésért külön havi tíz lei. Hatóságoknak, közhivataloknak és közüzemeknek, gyáraknak és vállalatoknak egy évre 1.200 lei kézbesítéssel együtt.

KÜLFÖLDÖN

Egy hónapra 120, negyedévre 350, félévre 700, egész évre 1.400 lei.

TELEFON

23-10 és este 9 óra után 23-15.

SZERKESZTŐ:

Vuchetich Endre dr.

Velasquez sirja után kutatnak Madridban

Kétszáznyolcvan éve alussza nagy álmát a spanyol főváros szívében a reneszánsz világhírű festőművésze, Don Diego Velasquez de Silva, IV. Fülöp spanyol király udvari festőművésze, akinek sírhelye nyomtalanul eltűnt a templommal együtt, amelynek kriptájában annakidején koporsóját elhelyezték.

A történeti adatok szerint a spanyol reneszánsz nagy mestere 1660 augusztus 6-án váltólázban hunyt le Madridban és porait az akkori királyi palotához közel, a Keresztelő Szent Jánosról nevezett templom sírboltjában helyezték nyugovóra.

Közel 150 évig pihentek itt békén Velasquez hamvai és sírhelyéhez évről-évre nagyobb számban látogattak el tisztelők, hódolók, egykori tanítványok, a mester utóda, hogy kegyeletüket leróják az újabb kor egyik legnagyobb festőművész lángelméjének emlékeztető elött.

Amikor azután Napoleon 1808-ban leigázta a spanyolokat is, Bonaparte József, a világhódító császár bátyja került Spanyolország trónjára. Uralma csak rövid ideig tartott, mert borzalmas polgárháború tört ki az országban és elkezdődött küzdelem színhelye lett a főváros is. Az évekig tartó küzdelmek során tömérdek épület dőlt romba. Romokban hevert a Keresztelő Szent János-templom is, maga alá temetve a nagy művész sírhelyét.

Azóta senki sem fedezte fel többé Velasquez kriptáját. A XIX. században többször is végzett városrendezési munkálatok alkalmával még a megmaradt régi épületek közül sokat lebontottak és ott, ahol valamikor a nemes régi templom állott, ma Madrid egyik forgalmas uccája, a Rameles-ut vezet végig.

Franco tábornok kormánya, amelynek tagjai minden eszközzel igyekeznek visszaállítani Spanyolország dicsőséges múltjának emlékeit, most nagyszabású akciót indított Velasquez sírjának felkutatására. A tervek szerint a Rameles-uton, sőt a közeli Requena és Noblejas-uccák kereszteződésénél több méter mélységben kutatják át a talajt, mert pontos adatok bizonyítják, hogy valamikor itt állott a történelmi emlékmű templom.

Amennyiben a munkálatok még sem vezetnének eredményre és 150 esztendő után sem sikerülne újra föllelni Velasquez földi maradványait, az uccarészt kiszélesítik. A kiszélesített helyen pedig színes keramik kockákkal jelölik meg Keresztelő Szent János egykori templomának alaprajzát s az uttestbe épített márványtáblán hirdetik ezentúl az utókor számára, hogy azon a helyen pihent el földi vándorútja után a festőművészet egyik legkimagaslóbb egyénisége.

— Magyar-belga árucserre egyezmény. Budapestről jelentik: A Magyar Távirati Iroda közli, hogy a magyar és a belga kormány 1939 december 31-én jegyzékalkotással megállapodást kötött. A megállapodás az 1940 év első hat hónapjára a két ország között levő árucserre forgalmat a változott helyzet követelményeihez képest újból szabályozzák.

— Argentína gabonával segíti a finneket. Párisból jelentik: A Havas ügynökség jelentése szerint az argentin kormány a népszövetségi határozatnak megfelelően 50.000 tonna gabonát küld Finnországnak, kölcsönképpen és az árat akkor fizetik meg kamatmentesen, amikor tudják.

A cellophán a háztartásban

A cellophán az egyetlen gázáthatlan csomagolószerszám. Miután a cellophánt újból megvizsgálták és több mérleges hatásának kitétték, kitűnt, hogy ez a kiváló csomagolószerszám nem bocsátja át a mérleges vagy különben káros gázokat. A német Légvédelmi Szervezet hivatalosan közzétette ezen eredményt és különös figyelmébe ajánlotta a cellophánt nemcsak a háztartásoknak, hanem az élelmezési iparnak. Nagyon előnyös, ha a befűtött üvegeket cellophánba csomagoljuk, illetőleg, ha az üvegek száját cellophánnal lezárjuk. Ez azáltal történhetik, hogy az üvegszájra helyezett cellophánt madzaggal vagy gumikarikával leszorítjuk, de sokkal egyszerűbb, ha a cellophánt könnyen megnedvesítjük, ráborítjuk az üveg szájára és leszorítjuk az üveg falaira. Fontos azonban, hogy a cellophán ne legyen vizes, hanem csak könnyen nedves. Ha a leszorításnál hőlyagok vagy gyűrődések képződnek, úgy ez nem tesz semmit, mert az anyag megszáradása következtében a cellophán magától kisimul. A megnedvesített cellophán már magától ragad és külön ragasztóra szükség nincs.

— Elbocsátott urasági inas rablógyilkos mérenylete Budapesten. Budapestről jelentik: Hétfőn délután Szilvási Ernő pénzügyi főtanácsos, Tigris ucca 42 szám alatti villájában Horváth János urasági inas a kazánházban egy hatalmas kalapáccsal leütötte a főtanácsos feleségét. Horváth ezután a félmeletlen levő lakásba rohant, feltörte az íróasztalt és a vitrint és 900 pengőt, valamint arany és ezüst ékszereket magához véve, elmenekült. Szilvásinét életveszélyes állapotban az Új Szent János kórházba szállították. A rabló inas mindössze 4 hónapig állott a főtanácsos szolgálatában. Rájöttek, hogy lop és ezért rövid idő alatt elbocsátották. Horváth tudta, hogy a főtanácsosné minden reggel lemegy a kazánházba, hogy a központi fűtést ellenőrizze. Valószínűleg a kora reggeli órákban lelopózott a kazánházba, ott elrejtőzött, majd rátámadt az úriasszonyra.

— Trafikrablás Aradon. Vakmerő trafikrablás történt kedden a kora délutáni órákban Arad egyik legforgalmasabb részén, az Avram Iancu téren. Ismeretlen, jólöltözött férfi állított be özv. Dobrowszky Béláné dohánytőzsdéjébe, megkötözte az idős nőt, száját törölközővel tömte be, zsebéből kivette a Wertheim szekrény kulcsait és a pénzszerényből mintegy 35 ezer leit lopott el. Később az üzletbe nyitott a cinkostárs is, aki közel 25 ezer lei értékű bélyeget és cigarettát vett magához, majd mindketten távoztak és az asszonyra zárták az üzlet ajtaját. Az úriasszonynak nagynehezen sikerült magát az ajtóig vonszolni, azt rugdosni kezdte és így figyelmessé tette a járőkeket. A közelben szolgálatot teljesítő rendőr betörte az ajtót és a trafikost meg szabadította kötése alól.

— Egymásnak rohant két francia katonavonat. Párisból jelentik: Január 7-én este a hóviharban és ködben haladó, szabadságolt katonákkal és tisztekkel telt vonat Orly állomás közelében megállott. Néhány perc múlva egy másik katonavonat, amely az elsőt követte, mérsékelt sebességgel belerohant. A baleset következtében heten meghaltak, tizenhárman megsebesültek.

Légvédelmi előadások naptára

Január 10, szerda délelőtt tizenegy órakor német előadás a Capitolban józsefvárosi férfiak és nők részére.

Január 11, csütörtök délelőtt tizenegy órakor magyar előadás a Capitolban józsefvárosi férfiak és nők részére.

— Katonaszökevényt fogott el a rendőrség. A temesvári rendőrség elfogta Negru Iosif gyiroki illetőségű fiatalembert, aki megszökött az egyik katonakórházból, ahol betegsége miatt kezelték. Átadják a katonai hatóságoknak.

— Fogyasztási bónokat találtak. Az egyik járó-kelő az uccán egy csomagban kézzel írott fogyasztási bónokat talált. A több mint száz bont november és december hónapokban írták és azok egy kámban vásárolt élelmiszerek ellenértékű kisebb-nagyobb összegre szólnak. A bónok tulajdonosa jelentkezzék a rendőrségen azok átvétele céljából.

— Fel akarták robbantani Amerika legnagyobb víduzzasztóját. Washingtonból jelentik: A szövetségi nyomozó hivatal nagyszabású összeesküvést leplezett le, amelynek célja az volt, hogy felrobbantásák a Boulwer-gátat, azt a hatalmas víduzzasztót és az óriási elektromos művek szolgálatában álló gátat, amely főként Los Angeles környékét és az Egyesült Államok nyugati területeinek jórészt villanyárammal látja el. Jól értesült körökből származó hírek szerint az összeesküvés nemzetközi forradalmi szervezet agitációjának eredménye. A szervezet azt akarta elérni, hogy megbénítsa a kaliforniai repülőgépgyárak üzemet. A szövetségi hatóságok megtették minden biztonsági intézkedést.

— Legideálisabb hashajtó, vértisztító, epehajtó a Dr. Földes-féle Solvo-pírula. Székrekedés, bélrenyheség, rossz emésztés, gyomorrontás, felfúvódás, gyomor- és bélfájdalmaknál teljes gyógyulást nyújt. Egy doboz ára 20 lei. Minden városi és vidéki gyógyszerárban és drogériában kapható.

— Autóbaleset érte a francia miniszterelnököt. Párisból jelentik: A francia miniszterelnökség hivatalos jelentése szerint Daladier miniszterelnököt vasárnap délután könnyebb természetű autóbaleset érte. Henry Mondor tanár a röntgenvizsgálat után kijelentette, hogy a megsérült láb kielégítő módon gyógyul. A miniszterelnök folytathatta munkáját a hadügyminisztériumban.

— Budapestre költözik Nizsinszki. Budapestről jelenti a Dunaposta: Nizsinszki, az orosz balett egykori világhírű szólótáncosa, minden idők legnagyobb táncnehetsége, legközelebb Budapestre költözik. Nizsinszki elméje 1919-ben elborult. A kreuzingeni gyógyintézetbe vitték és ott élt tizennyolc éven át. Ekkor elhagyta a gyógyintézetet és felesége — Márkus Emilia leánya — társaságában Bern mellé, Svájcba költözött és itt élt egy kis szállodában. Állapota annyira javult, hogy családja elhatározta, hogy Nizsinszkit Magyarországra szállítja. A nagy táncművész vagyona Londonban van és a háború alatt nem tud pénzhez jutni. Magyarországon egy budai villában fog lakni a háború végéig.

Mozi

ROK K. MARIKA,

a legkiválóbb táncművésznő az UFA gárdájában

MŰSOR:

Szerda, január 10.

APOLLÓ: Indián eskü: (angol film)

CAPITOL: Az élet rabszolgái (angol film)

CORSO: Csárdáskirálynő (német film)

SCALA: Az elveszett paradicsom (francia film)

(—) Per az utak tisztítási költségei körül. A Teba textilgyár perrel támadta meg a temesvári városi köztisztasági üzem komercializálására vonatkozó szabályrendelet több pontját és azok megsemmisítését kérte. A per tárgyát képező három pont közül az volt a legfontosabb, amely szerint az utak tisztításának költségeit a háztulajdonosoknak kellett volna egyedül fedezni. A közigazgatási felülvizsgálati bíróság a keresetnek helyt adott és a szabályzat három kifogásolt pontját érvénytelennek jelentette ki.

(—) Nyugdíjazott huszárkapitány halála. Lugoson, 82 esztendő korában meghalt Radulovics György nyugalmazott huszárkapitány. Bányásági származású volt, Bécsben szolgált a huszároknál, majd mint kapitány nyugalomba vonult és a budapesti rendőrségen mint kiképző tiszt működött. Több, mint húsz éve Lugoson telepedett meg, ahol visszavonultan élt most bekövetkezett haláláig.

(—) A lugosi magántisztviselők céhalakulása. Nagy érdeklődés mellett ment végbe a lugosi magántisztviselők céhének megalakulása. Az eddigi szindikátus megszűnt és ennek vagyonát, valamint tagjait is átveszi az új cég. A vezetőség megválasztása a következő eredménnyel járt: elnök Cheveresan Victor, vezetőségi tagok Iorga Ioan, Neidich Henrik, Prém József, Gerda Pavel, Stoica Maria, Szűcs János, Rajoni Gheorghe, Szócs Ferenc, Kertes József, Dragodan Rusalín, Iosif Traian és Hollinger Péter.

(—) Baran főpolgármester fogadó órái. Baran Coriolan dr. főpolgármester minden kedden és pénteken délelőtt 11 órától kezdve tart fogadó órákat. Az újságírókat a főpolgármester naponta délben félelgykor, hétfőn és ünnep utáni napon pedig délután hat órakor fogadja.

(—) Korcsolyák, rödlük, különböző vasárúrok és háztartási cikkek olcsón kaphatók Scherter Ottó vaskereskedésében, Temesvár, I., Eminescu ucca 5.

(—) Elkészült a városi vállalatok új költségvetése. A városi vállalatok költségvetési esztendője többé már nem esik egybe az állami és a városi költségvetési évvel és nem április elsején, hanem január elsején kezdődik. Ezt a változást a vállalatoknak kereskedelmi alapra való fektetése tette szükségessé. A tíz kisebb városi vállalatból alakult egyesített vállalat, valamint a villanytelep 1940. évi költségvetése már elkészült, a városi vízvezeték és csatornázási vállalat költségvetése most áll befejezés előtt.

(—) Városi közmunkák. A város most állítja össze az 1939—1940. évi költségvetésbe felvett, de még el nem készült közmunkákat. Azokat a munkákat, amelyeknek elvégzését a költségvetés alapján befolyt bevételek lehetővé teszik, feltétlenül elvégzik. Így megkezdik a Bratianu-uccai híd építését is, amelyet két költségvetési évre terveznek és 1941. nyarán, vagy legkésőbb őszén befejeznek.

(—) A város új munkaterve. A városnak az 1940—1941. költségvetési esztendőre szóló munkaterve és ezzel kapcsolatos költségvetése most van készülőben. A közigazgatási törvény rendelkezései értelmében az új munkatervet február elsején a királyi helytartóság elé terjesztik jóváhagyás végett, azután pedig bemutatják a belügyminisztériumnak.

(—) Dr. Todan József belvárosi tisztiorvos és idegyógyász szabadságáról visszatérve folytatja rendelőit. Belváros, Bulev. Regele Ferdinand 1/b. délután 3—fél 6-ig. Telefon: 34—31.

(—) Tavaszra megindul a trolibuszforgalom. Baran Coriolan dr. főpolgármester közölte, hogy ez év tavaszán megindul a tervezett trolibuszforgalom. A trolibuszokat negrendelték és azokat egyelőre a Belvárosban a Duca-úton, az Erzsébetvárosban a Mihai Viteazul-úton, a Lahovary-téren és a Coroana de Otel-uccában, a Józsefvárosban a Vacarescu-uccában és a Brancoveanu-uccában járatják. A trolibuszforgalmat fokozatosan kiterjesztik majd az Erzsébetváros külső részeire is, amint ott a szükséges útburkolat elkészül.

(—) Házasságok. Az anyakönyvi hivatalban tegnap házasságot kötöttek: Plesz Hugó cipész és Rubinstein Berta, Georgescu Ovidiu köztisztviselő és Proll Anna.

(—) Születések. Az anyakönyvi hivatalban a következő gyermekek születését jelentették be: Kéri Piroška, Agoston Juliánna Mária, Brasovan Ioan, Langmasz Károly, Paucsek Katalin, Catalina Ioan, Crainic Silvia, Schwartz Mária, Ratkov Gizella, Cheveresan Elena, Croitoru Tamara, Sonja Letitia, Neujdar Iona.

— A kanadai ötös ikrek a vilákiállításon. Londonból jelentik: A Daily Express jelentése szerint a newyorki vilákiállításon bemutatják a kanadai ötös ikreket is

Lemondott az Ügyvédszövetség elnöke

Sürgős munka az új ügyvédtörvény életbeléptetése iránt

Bucurestiből jelentik: Ismeretes, hogy Isarate Micescu igazságügyminiszter — amikor az igazságügyi tárca vezetését átvette, új bizottságot nevezett ki az új ügyvédtörvény előkészítése céljából. A bizottság elnökévé a miniszter Emanoil Slătineanut, az ilfovi kamara keresztény ügyvédcsoportjának elnökét nevezte ki. A bizottság pénteken tartotta első ülését, amelyen megjelent Micescu igazságügyminiszter is. A miniszter rövid beszédben kifejezést adott azon reményének, hogy a kidolgozandó törvényjavaslat meg fog felelni az ügyvéd-testület igényeinek.

Emanoil Slătineanu a bizottság elnöke köszönetet mondott az igazságügyminiszternek megjelenéséért és kijelentette, — hogy az egész bizottság átvann hatva annak szükségességétől, hogy az új javaslat élén az alkotmány 27. szakaszának elve szerepeljen, vagyis, hogy

a kamarák összetételében és vezetésében „a román nemzet többségi és államalkotó jellege” vételessék figyelembe.

A miniszter távozása után a bizottság este 8 óráig dolgozott. Vízkereszt napján is folytatta a bizottság munkáját, mert az új törvényjavaslatot sürgősen tető alá akarják hozni.

A bizottság ülését megelőzően a keresztény ügyvédek egyesülete ugyancsak Em. Slătineanu elnöklete alatt ülést tartott. A szónokok Micescu igazságügyminiszter személyét magasztalták és kijelentették, hogy teljes mértékben támogatják őt munkájában.

Istrate Micescu igazságügyminiszter elfogadta I. G. Perzeteanu lemondását, aki az Ügyvédunió interimár bizottságának elnökségéről lemondott.

(—) Halálozások. Meghaltak: Lakatos Mária, született Lala hetvenkilenc éves, Givaz Paulina ötvennyolc éves, Schulmann Károly János hatvanéves vendéglős, Nyári Éva született Sike hetvenhárom éves, Schumann János hatvanhárom éves vendéglős, Solymsó Veronika született Székely hetvenhét éves, Miucsin Lyubica született Avramov hatvan éves, Grabljacski Lyubica született Cheir hetvenhét éves.

(—) Nagy Aurel piarista tanár felgyógyult. Nagy Aurel piarista tanár hónapokig tartott fájdalmas betegség után, amelynek során műtéten is keresztülesett, teljesen felgyógyult. A temesvári piarista liceumnak ez a népszerű és közbecsült tanára tegnap ismét megkezdte iskolai működését.

(—) A bérkocsisok nem kötelesek egyenruhát viselni. Az aradi polgármesteri hivatal rendeletet adott ki, amelyben a bérkocsisokat egyenruha viselésére és a bérkocsiknak sárga bőrüléssel való felszerelésére kötelezte. Az aradi bérkocsisok a rendelet ellen a temesvári közigazgatási felülvizsgálati bírósághoz fellebbeztek, amely a város rendeletét hatályon kívül helyezte. Ez ellen az aradi polgármesteri hivatal a legfelső közigazgatási bírósághoz fellebbezett, azonban eredménytelenül. A legfelső közigazgatási bíróság kimondta, hogy a nyilvános közlekedésről szóló törvény nem tartalmaz semmiféle rendelkezést a bérkocsisok ruházatára vonatkozólag és azt sem írja elő, hogy a kocsik ülése milyen színű legyen.

— A minimális fizetések meghatározása éppen úgy érdekli a munkaadókat, mint az alkalmazottakat. A temesvári kereskedelmi kamara ideiglenes bizottsága legutóbbi ülésén szintén szóba került ez a probléma és a kamara indítványozni fogja illetékes helyen, hogy csak egy minimális fizetést állapítsanak meg. A minimális kezdőfizetés meghatározása indokolt a vállalatoknál, de azután bízzák az alkalmazottra és a munkaadóra, hogy a munkában kifejtett tevékenység vagy elért eredmény alapján rendezzék egymás között a kérdést.

— Uj külkereskedelmi tárgyalások az új évben. Az elmúlt évben igen sok külállammal létesültek új kereskedelmi megállapodások. Több állammal azonban csak átmeneti egyezmény jött létre, amelyek márciusban lejárnak. Ezeknek az egyezményeknek végleges kidolgozása végett most újra megkezdődtek a tárgyalások. Görögországgal és Jugoszláviával, majd Svájjal készül hosszabb időre szóló kereskedelmi és fizetési szerződés.

— A Bánáti Kereskedő Egyesületek Szövetségének elismerése. A Temesvárott megalakult és Dragan-Körner József főtitkár vezetése alatt álló Bánáti Kereskedő Egyesületek Szövetsége alapszabályai jóváhagyását kérte a nemzetgazdasági minisztériumtól. A miniszter a kereskedelmi kamarák uniójának a véleményezése alá bocsátotta az ügyet. Bucurestii jelentés szerint az Unio mára kitűzött átmeneti bizottsági ülésének a napirendjére van kitűzve az ügy tárgyalása. Ugyanakkor dönt a bizottság a kereskedelmi kamarák hadfelszerelési bön jegyzési tárgyában.

Bican a spalatói Hajduk csapatában. Bican, az európai hírű cseh válogatott játékos, a spalatói Hajduk egyesülete leszerződött.

Allattenyészők

— Miért keresztetzi ezt a postagalambot papagájjal?

— Mert ha az úton eltéved, legalább kérdezősködhet...

— Macsek jugoszláv helyettes miniszterelnök Budapestre látogat. Milánóból jelentik: A Corriere della Sera budapesti telefonjelentést közöl, amely szerint most már befejezett tény, hogy Macsek, jugoszláv helyettes miniszterelnök a közeli napokban Budapestre érkezik.

— Megszűnik a magyar felvidéki minisztérium. Budapestről jelentik: A kedd délutáni lapok azt az értesítést közlik, hogy miután a viszcacsatolt felvidéki területek egyesítése az anyaországgal befejeződött, politikai körökben híre jár, hogy a felvidéki minisztérium február elsejéig formáserint is megszűnik. Ezzel együtt megszűnik Jaross Andor tárcanélküli miniszteri megbízatása és a felvidéki magyar pártot is feloszlatták, miután az beolvad a magyar élet pártjába.

— Zürichi tőzsdezárlat: Páris 997, London 17.59, Newyork 445.93, Brüsszel 74.75, Milánó 22.50, Amszterdam 237.50, Berlin 178.62, Szófia 5.30, Belgrád 10, Bucuresti 3.30.

Alkoholisták egymás között

— Hallottad? A pálinkamérés pénztárnoka megszökött.

— Érdekes. Minek kellett ennek pénz?

A THALIA

temesvári vendéjátékának bucsuelőadásai

Szerdán délután fél 5 órakor gyermekelőadás, mozihelyekkel:

Hamupipőke

Szerdán este fél 9 órakor:

Pusztai szerenád

Csütörtökön délután 5 órakor, olcsó helyekkel:

Zsimberi zsombori szép asszony

Csütörtökön este fél 9 órakor, bucsuelőadás:

Pusztai szerenád

PISTA és MARISKA SOKAT TUDTAK MEG...

— Igaz, Pista, hogy Karácsony apó visszajön?

— Igaz, de csak a nagyokhoz. **Január 15.-én és 18.-án**

lesz az Állami Sorsjáték húzása és ha a n y u k a sorsjegyeit a

D A C I A

SORSJEGYÁRUDÁNÁL vásárolja, akkor Karácsony apó ajándékkul TIZ MILLIÓT hoz.

ÁLLAMI
SORS-
JÁTEK

DACIA

SPORTESEMÉNYEK

Nyolc csapat vesz részt a Középeurópai Kupában

Nagy érdeklődés előzi meg a budapesti értekezletet. Junius 16-án kezdődnek a KK küzdelmek

Az utóbbi időben különböző hírek jelentek meg a nemzetközi sajtóban az idei KK mérkőzésekről. Ezek a hírek azonban egyelőre csak találgatások, mert a január 13 és 14-én összeülő KK-bizottság van hivatva arra, hogy véglegesen döntsön a nemzetközi serleg sorsáról. Eleinte Olaszország vonakodása kérdéssé tette az 1940 évi mérkőzések megrendezését, míg végül az olasz szövetség közölte, hogy feltétlenül elküldi képviselőit a budapesti értekezletre. Ez azt jelenti, hogy Olaszország a mostani európai feszült helyzet ellenére is ragaszkodik a mérkőzések megrendezéséhez.

A budapesti kétnapos értekezlettel kapcsolatban olyan hírek terjedtek el, hogy ezúttal csupán nyolc csapat vesz részt a KK küzdelmekben. Természetesen erről is a budapesti értekezlet dönt véglegesen. Ha Budapesten ilyen természetű határozatot hoznak, úgy a cseh csapatok is résztvesznek a küzdelmekben, míg Románia és Jugoszlávia egy-egy csapattal indulhatnak. A mérkőzések határidejét már kitűzték, amely szerint a KK mérkőzések junius

16-án kezdődnek és július 21-én fejeződnek be. Az egyes mérkőzéseket a következő napokon játsszák le:

Első forduló: junius 16 és 23-án.

Második forduló: junius 30 és július 7-én.

Harmadik forduló: július 14 és 21-én.

Ebből kitűnik, hogy ebben az esztendőben valóban csak nyolc csapat vesz részt, mert az első forduló alkalmával nyolc csapat, a másodikban négy, míg a harmadikban két csapat küzd. A KK döntőit ezek szerint július 14 és 21-én játsszák le. A KK mérkőzések következtében a román—német válogatott mérkőzés halasztást szenved, mivel ez a találkozót ugyancsak junius 16-ra tűzték ki. A román bajnokság junius 6-án fejeződik be, így az egyedüli szabad nap junius 9-ike lenne, amelyen nem valószínű, hogy megrendeznék a román—német mérkőzést. Nem marad tehát más, minthogy a két ország közötti mérkőzést a KK mérkőzések lebonyolítása után rendezik meg.

Sporthírek mindenfelől

A LTC kettős győzelme Morvaországban. A prágai LTC portyát bonyolít le Morvaországban. Első két mérkőzését nagy gólaránnyal megnyerte. Brünnben 13:2 arányban legyőzte a város válogatottját, míg Prostějovban 12:0 arányban diadalmaskodott.

Gyorskorcsolyázó verseny Oslóban. Oslóban nemzetközi gyorskorcsolyázó versenyt rendeztek a következő eredményekkel: 1500 méteren első holtversenyben Schröder USA és Bersins lett 1 p. 35.4 m-es idővel, 500 méteren első Engnestangen norvég versenyző 1 p. 44.1 mp-es idővel.

A jugoszláv szövetség még nem válaszolt a román—jugoszláv mérkőzésre vonatkozóan. A román—jugoszláv válogatott mérkőzést március 31-re tűzték ki. A mérkőzésre vonatkozóan egyelőre nem lehet tudni, hogy megrendezik-e, vagy sem, mert a jugoszláv szövetség eddig nem válaszolt. Kika Popovici kijelentette, hogy végleges választ csupán a budapesti értekezleten tud adni.

A BKE nagy győzelme Belgrádban. A BKE együttese Belgrádban játszotta le első jugoszláv mérkőzését és azt iskola játékkal 8:1 arányban megnyerte. A mérkőzést több mint ezer néző kísérte figyelemmel.

Henry Armstrong néger ökölvívó újból győzött. Henry Armstrong néger ökölvívó és Joe Ghnouly ökölvívó Newyorkban ütköztek meg a könnyűsúlyú világbajnoki címért. Armstrong kiütéssel győzött a szívósan védekező Ghnouly ellen.

Új női gyorsúszó világrekord. Caroen Fernande belga gyorsúszónő az 500 méteres gyorsúszásban 6 perc 28.4 mp-es idővel új női gyorsúszó világrekordot úszott. A régi rekordot a dán Hveger tartotta 6 perc 34.3 mp-el.

Az olasz—magyar teniszmérkőzés. Olaszország és Magyarország teniszjezői Milánóban ütköztek meg és végeredményben döntetlenül végeztek. Eredmények a következők: Del Bello—Szigeti 6:2, 6:3, 4:6, 6:3. Asbóth, Gábor—Taroni, Quintavalle 1:6, 2:6, 13:11, 6:3, 6:3. Asbóth—Romanoni 4:6, 6:4, 6:2, 6:3. Cucelli, Vido—Szigeti, Ferenczy 10:8, 6:0, 7:5.

RÓZSASZÜRET

IRTA: LIGETI ERNŐ

Most könnyen megmérgezhetném — gondolta Iván s egy pillanat alatt túl volnánk az egészen. Dariert föl akart ülni, de visszahanyatlott. Iván a lecsúszott paplant gyöngéden megigazította és mikor erre a mozdulatára ráeszmélt, elszégyelte magát. — Nézze, kedves Dariert úr, — kezdte el hanyagul, nagy távolságból, de a szavaiból ő maga is kiérezte a közelgő forgószél sebességét, amely azonnal elsöpörte mindent. — Tudjuk, amit tudunk — váltotta át hangját a bizalmasból a szigorúba. Dariert kimeredt szemmel nézett rá, a nyugtalanság végső fokán. — Talán még a nevemet is tudja? — kérdezte. — Mindent tudunk! És tisztában kell lennie azzal, hogy élve innen már el nem szabadulhat — jelentette ki ellenséges, félre nem ismerhető hangon. Dariert csak nézte, félig kinyitott szájjal, arca bűnösen fájdalmasra torzult, most elszántan lökött magán, kereszte a csengőt. Iván azonban a csengő zsinórja után nyúlt és mondhatni szeretetreméltó megértéssel, tolt el róla a beteg kezét. — Főlöszleges úgy sem menekülhet innen. — De én azonnal el akarok utazni — türelmetlenkedett Dariert. — A francia konzulátust veszem igénybe. Isabel kisaszonnyal rögtön beszélni akarok. — Minden fél mondatnál változott a hangja, de az ijedelemnek és a gyötrelmeknek ugyanabban a fekvésében mondta. — Ön elien ítéletet hoztak. És nipsz módjában védekezni sem. Az a bűn, amelyet elkövetett, föltétlenül halálbüntetést von maga után. Hiszen tudja kell, hogy a forradalmi komité karjai mindehová elnyúlnak. — De, jó uram, én semmit sem követtem el! Csak élni akartam — nyögte és bűnbánóan szívére tette a kezét, esdekelve, hogy kegyelmezzenek meg neki. Iván megingott. Dariert felhasználva

ezt a pillanatot, mintha feltételezte volna, hogy ez a fiatal ember ismeri multját és akár az ügyész, áttanulmányozta az előzményeket, töredelmesen vallani kezdett: A görög—bolgár háború elől menekültem ki annakidején. Oda-künn sok esztendeje becsületesen dolgozom. Nem tagadom, egy időben rokonszenveztem a Protogorov-párttal is, igaz — mély lélegzetet vett, ujjával a paplant szorította, mintha ezzel is több erőt tudna magába kényszeríteni a beszédhez. — De amikor más tényezők közreműködését kerestük, tulajdonképpen magunk is a nép javát óhajtottuk. Ismerem a vádakat. Moszkvából is kaptunk pénzt, Belgrádból is és hogy lelkes macedónokat jelentgettünk föl. De harc volt ez, uram és Mihailov is hasonló eszközökkel dolgozott. El kell ismernie, hogy nem becsületesség vezetett. Ha sikerült volna elérni a célt, amit magunk elé tűztünk, akkor a történelem nekünk adott volna igazat. Ami ma helyes, holnap helytelen és megfordítva is. — Kifüladt, levegő után kapkodott és keze tehetetlenül gesztikulált, érezte és csak azt figyelte, hogy egyre magasabbra dagad benne a félelem. — Voltak hibáim. Elismerem — a maguk szemében „renegát” voltam, de már rég kiléptem a pártból. — Most, mint egy kivert kutya kezdett el könyörögni. — Nem akartam egyebet, csak hogy egyszer békében éljek és amikor lehetett, teljesen visszavonultam. Az életemet akartam megmenteni, azért küzdöttem. Az ember számára mégis csak a saját élete a legfontosabb — fejezte be, a helyzetében nagyon is esetlenül hangzó bölcselkedéssel.

Iván türellemmel hallgatta és végtelen sajnálatot érzett magában, hogy mindez hiábavaló szalmacséplés, nem segíthet. Kegyetlennek kell lennie. Elmondja talán, hogy ő szívesen hagyná futni, szándékolatlanul, meggyőződése ellenére cseppent a vészbíró átkos szerepébe, a fatális véletlen tréfája folytán és hogy ő lényegében véve képtelen az élet jogaival szemben a halál eszméjét szolgálni. Nevetséges... Megpillantotta

az éjjeli szekrény üveglapjára odakészített porokat, kezébe vette és játszadozott velük. Visszahelyezte és mintha meg akarta volna nyugtatni Dariert, időt engedve neki, hogy számot vessen magával, engedékenyebben beszélt. Lelkének nemesebb részei visszariadtak minden durva hangtól, de amit mondott, úgy hangzott, mint a pörölycsapás.

— Merénylőjét ismerem. Tőle tudom, hogy mit tartsak ön fölül. Elkövetett politikai baklövéseket, — nevezzi így, ha önnök megnyugtatóbb, — de elkövetett egyéni becsületlenségeket is. Följelentett olyan embereket, akiket később ön miatt gyilkoltak meg. Smilnovnak, Liákosovnak, Barovnak ön a tulajdonképpeni gyilkosa! Tagadja talán e vádakat? — Dariert kétségbeesetten védekezett: ha nem én jelentem fel őket, feljelenít más! Ha nem ők némulnak el, elnémulok én. — Iván most föléje kerekedett és keneteljesen közbevágott: — No, lássa! — fölállott és lassú, nagy léptekkel végigjárta a szobát.

Csodálatosképpen ezekben a feszült pillanatokban egyiküknek se jutott eszébe, hogy milyen időszerűtlen most minden beszéd. Vagy ha mégis, csak Dariert szempontjából jelenthet valamit, akinek addig kell Ivánt szóval tartani, amíg pár perc múlva belép a napos orvos és elmondhatja neki a történeteket. Ivánnak is lehetett volna okosabb. Hiszen leleplezve magát idő előtt, veszélyeztetni az egész ügyet. Mindenesetre fölfedezve hangjának hamisságát, véget akart vetni a celtalan beszélgetésnek. — Most már látja a helyzetet. Elteszik láb alól!

Úgy beszélt, olyan tárgyilagos ridegséggel, mintha csak ennyit mondott volna: holnap azután a központból vidéki intézeteink egyikéhez helyezik el. — Valószínűleg elteszik láb alól (makacsul mind ezt a kifejezést használta) és ezzel számolnia kell! Ismét kényszeredetten mosolygott, de közben úgy érezte, hogy torkába szalad a szíve. Ha revolver lett volna nála, most lelőtte volna, de bensejében szánakozott és kívánta, hogy valamilyen csoda folytán szabadul-

Németország—Dánia 7:0. Az országok közötti görög-római birkózóversenyt vasárnap rendezték meg Koppenhágában és azt a németek 7:0 arányban nyerték meg.

Soós nyerte Románia férfi egyes asztali tenisz-bajnokságát. Bucurestiben szombattól kezdődően bonyolítják le Románia nemzetközi asztali teniszbajnokságait. A férfi egyes döntőjét Soós (Magyarország) nyerte. Eredmények: Soós—Schmiedl, mindkettő Magyarország, 19:21, 21:19, 21:19, 21:10. Női egyes döntő: Adelstein—Kolozsaváry 21:16, 21:15, 21:17. Női páros: Adelstein, Weisz—Kolozsaváry, Havas 18:21, 21:16, 21:15, 21:14. Itt említjük meg, hogy a jugoszláv játékosokat tragikus szerencsétlenség akadályozta meg abban, hogy résztvegyenek Románia asztali teniszbajnokságain. A jugoszláv asztali teniszszövetség azt a megrázó hírt közölte a román szövetséggel, hogy Jugoszlávia versenyzői nem vehetnek részt a nemzetközi bajnokságokon, mert a kijelölt játékosok közül kettő váratlan szerencsétlenség következtében meghalt. A jelentés nem közli a szerencsétlenség körülményeit, sem az elhunyt játékosok neveit.

A Maros győzelme a KKE ellen. A vásárhelyi Maros jégkorongcsapat a kolozsvári KKE csapatát látta vendégül és azt 5:1 arányban legyőzte. A visszavágó mérkőzést a jövő vasárnap Kolozsváron játsszák le és a két mérkőzésből győztesen kikerülő csapat az Északi Liga részéről résztvesz a nemzeti bajnoki küzdelmekben.

A Ripensia Jugoszláviába megy. A temesvári Ripensia csapata február 4-én Borovoban barátságos mérkőzést játszik a Bata együttesével. A csapat tagjai már ezen a héten megkezdik az edzést, hogy teljesen felkészülve léphessenek pályára.

Nagy részvét mellett eltemették Énekes Istvánt. A tragikus sorsú magyar olimpiai bajnokot szombaton óriási részvét mellett temették el díszsírhelyre, a kerepesiúti temetőben.

A Ferencváros jégkorongcsapata második mérkőzését is megnyerte Segesváron. A budapesti Ferencváros jégkorongcsapata két mérkőzést játszott Segesváron és mindkettőből győztesen került ki. A második mérkőzés eredménye 10:2 (3:0, 4:1, 3:1) volt. A Ferencváros csapata egyébként már megérkezett Bucurestibe.

Janak meg mind a ketten a perc rettenetes voltától. Zavart mosolya azt a reménységet ébresztette Darierben, hogy még mindig nincs elveszve minden. Darier a menekülési vágy ösztönétől hajtva befúrta a fejét a párnába és zokogott. Csak egy ritkuló hajcsomó mutatta, hogy ott van és nem sikerült elmenekülnie. Mialatt mozdulatlanul feküdt, Iván megcserélte az orvosságot, a porokat a zsebébe süllyesztette. Majd hangosan, kényszeredett nevetéssel szólott, mintha csak tréfált volna az imént.

— Bocsásson meg, hogy nyugtalanságot keltem magában. De meg kellett ismertetnem a helyzettel. Én mostan eltávozom.

Darier felkapta a fejét és ami tartaléka volt életerejének, mindazt a tekintetbe gyűjtötte.

— Segítenie kell — ragadta meg hirtelen Iván kezét. — Meg kell magyaráznia azok előtt — tüstént s haladéktalanul —, hogy kész vagyok minden vezeklésre. Elégge megbűnhődtem. Ime, a halál torkából menekültem meg. Még azoknak is, akiket fejvesztésre, vagy agyonlövetésre ítélnék és csodálatosképpen megmenekülnek a halál elől, megkegyelmeznék. Esküszöm, hogy testtől, lelkestől az ő szolgálatukba állok. Kérem, könyörgök, segítsen! Kövessen el minden lehetőt, hogy azonnal vonatra ülhessek.

Megrázó látvány volt, ahogyan felült hálóingé szétvált a mellén s mint egy csúf kis gyerek, könyörgött az életéért. Iván dühös volt magára. Micsoda pokoli ötlet irányíthatta, hogy fölfedje előtte kártyáit. Mi volt a célja velé? Talán ezáltal saját földadatát tette könnyebbé? Ostobaság volt! Még csak az hiányzott, hogy azt is elmondja: nekem kell önt kivégezmem! El lehetőség elgondolására iszonyú félelem fogta fogta el, idegei sajogni kezdtek, képzelete fölgyűladt. Hiszen képes lesz elutazni, anélkül, hogy bevegye a fájdalomcsillapítót. Zavartalanul átkerül a határon s újra kibúvik az igazságszolgáltatás alól, őt pedig árulónak fogják tekinteni. Minden ravaszágát megerőltetve, így szólott:

KÖZGAZDASÁG

Anglia képet alkot a gazdasági jövőről

Az angol világbirodalom független népek gazdasági kapcsolata lesz

Néhány hónappal ezelőtt, még a háború kitörése előtt a helyzet azt mutatta, hogy angol tőke csak a politikai helyzet megnyugvását várja, hogy bekapcsolódhassék a gazdasági élet vérkeringésébe és ezzel elindítson egy új konjunkturahullámot. Annak ellenére, hogy a politikai helyzet lehiggadása nem következett be, a gazdasági fellendüléshez szükséges premisszák nem változtak. A vállalkozó kedv megmaradt, mind a nagytőke, mind a kis anyagi eszközökkel bírók részéről, akik egyaránt várakozással tekintettek az új befektetési lehetőségek felé. Ez volt nagyjából a gazdasági háttér a háború kitörésekor. Annak ellenére, hogy ekkor az állam belső eladósodása már elég tekintélyes volt. Mégis Sir John Simon angol kincstári kancellár teljes bizalommal szólhatta fel az angol tőkét államköleszőnek jegyzésére, mert tudta, hogy a háború viseléséhez szükséges anyagi erők rendelkezésre állanak.

Érdekes volt megfigyelni, hogy hogyan állított át a háborúra egyik napról a másikra az angol gazdasági élet. A háborút megelőzően egynéhány nappal az Angol Bank kamatlábát felemelték 2%-ról 4%-ra, ami

elégleges volt ahhoz, hogy egy nagyobbarányú tőkemenekülést megakadályozzanak.

Az első háborús kölcsön kibocsátásakor a kamatláb 3%-ra, majd eredeti nivóra csökkentették, hogy ezáltal az állampapírok jövedelmezősége emelkedjék. Másodsorban rendelkezéseket hoztak részvénykibocsátások, valamint investíciók ellenőrzésére, hogy ezáltal megakadályozzák a felesleges, konjunkturát kihasználó vállalatok alakulását, nehogy ily módon a háború viseléséhez szükséges tőkék vonassanak el az államköleszők jegyzésétől.

Ezekről eltekintve

a különböző korlátozó rendelkezések egész serege lépett életbe.

Különösen a külföldi pénz- és árukövetelések, valamint az import és export ellenőrzését illetően. Mind-ezen rendelkezések azonnali életbeléptetése azt mutatja, hogy az angolok tanultak a múlt háború mulasztásain és azt az elvet követték most, hogy

ott kell kezdeni, ahol tizenkét évvel ezelőtt elhagyták,

mintsem, hogy mulasztásokat kövessenek el, amelyek az ellenőrzést nem tennék teljessé.

Magától értetődik, hogy egy liberális gazdasági rendszernek máról-holnapra való ily gyökerecs átállítódása nem ment teljesen simán. A sajtócenzúra nem tiltotta meg a kormány bírálatait és különösen a háborús viszonyok által erősen sújtott import- és exportkereskedelem részéről nem egyszer lámadták kiméletlenül és sikerrel a kormányt olyan intézkedések miatt, melyek szemmel láthatólag nem érték el a kívánt eredményt, hanem a helyzetet csak szükségtelenül súlyosbították. Talán nincs is jobb alkalom, mint ez, egy nemzet életében, hogy kimutathassa igazi felfogását és elveit. Tagadhatatlan, hogy Angliában még mindig uralkodik a „Fair play” elve. A súlyos helyzetet, vagy a sajtó szabadsága által adott lehetőségeket sohasem használták ki pártpolitikai, vagy személyes célokra. Ezen „Fair play” ellenben nemcsak politikai, hanem gazdasági élet terén is uralkodik.

Anglia a háborút nemcsak a jelenben éli át, gazdasági, társadalmi terén, hanem bizonyos mértékben

képet tud alkotni magának a jövő kialakulásáról illetőleg is.

Annál érdekesebb ez, mert kevés nép van abban a szerencsés helyzetben, hogy véleményt tudjon erről alkotni magának.

Az angol birodalomról való felfogás az utolsó évtizedekben bizonyos változásokon ment keresztül. Nemcsak, hogy fejlődött a korral, hanem ezen túl is ment egy fokkal és

kifejlesztett egy olyan népközösségi gondolatot, mely talán a legjobban közelíti meg az univerzális Egyesült Államokat.

Az egykor leigázott népek egy részéből most jelentős dominiumok lettek, melyek fontos szerepet töltenek be nemzetközi viszonylatban is. Ezen államok egyike sem tudná azt a jelentős szerepet be-

— Ma és holnap a kórházban kell maradnia. Akárhogy is... itt van a legnagyobb biztonságban. Egyelőre — megnyugtatom — nincs mitől tartania. De ismétlem, csak egyelőre. Két nap múlva én magam ajánlom, hogy tűnjön el észrevétlenül a mi országunkból.

Fölállott. Habozott, hogy nyújtson-e kezét neki, de a végén is elköszönt kézzorítással nélkül. Amikor már átlépte a kórház kapuját, észmél rá ennek a negyedórának elviselhetetlenül nehéz voltára. Vajjon, be fogja-e venni a mérget, vagy sem? És ha igen, mennyi időn belül — számított magában. Mit csináljon? Egyszerre érzett haragot és keserűséget és mérhetetlen vágyat, hogy valaki levegye válláról e szörnyű gondot. Isabel? Isabelt most nem kívánja látni. Hogyan is közelítsen ehhez a tiszta leányhoz. Isabel csak olyan hőskről álmodozik, akik szemtől-szembe küzdenek az ellenséggel — ő pedig közönséges orgyilkos, aki egy tehetetlen beteget megkínöz előbb és azután a halálba kerget. Pedig ha neki, éppen neki mondhatná el, hogy mi veszi őt körül, minő süppedésbe szorult a lába, mint húzza lejjebb a hínár, megkönnyebbülne.

Megállott, zsebkendőjével megtörölte izzadt homlokát, odaállott egy hirdető oszlop elé, de a falragaszok szövegei összefutottak a szeme előtt. Amint oldalra nézett, megpillantotta a villanyszerelőt, egy zöldségáruval való beszélgetés közben. A zöldségáru jobbkezevel a talyigáját fogta, balkezevel pedig egy újságlapot lóbálgatott. Iván gyorsan a hirdetőoszlop mögé osont és elkezdett a város felé rohanni.

17.

Hosszú órák teltek el. Iván földúlva bolyongott össze-vissza. Hol meglátsította lépteit, látszólagos nyugalommal ödöngött, mint akinek semmi oka sincsen, hogy siessen, hol pedig száguldzott, mint az ámokfutó. Újra és újra felmérte magában a történeteket. Eszébe se jutott, hogy egész nap egy falatot sem evett, csak szokatlan szomjúság gyötörte, kiszáradt a torka,

vágyott egy pohár ital után. De azzal büntette meg magát, hogy nem ivott. Késő délutánra vetődött haza, szállására. Hiszen egészen biztos — morfondírozott magában, — hogy meg fogják tudni: én voltam a gyilkos. Csak nem olyan ostobák, hogy azt higgyék, hogy a kórházi személyzetből mérgezte meg valaki? Egyedül csak én tartózkodtam a szobájában — és most egyszerre gyökeret vert a lába. Isabel... hátha őt fogják meggyanúsítani és homályos összefüggést, szerelmi drámát fognak az esetbe belemagyarázni? Egymagában véve az a körülmény, hogy nem utazott el az apjával, itt maradt a személyes ápolás ürügyével, már is okot szolgáltat a gyanura. Lehetetlen föltevés, — nyugtatta meg magát, de mégsem tudott szabadulni a tébolyító érzéstől, hogy Isabel akaratlanul is belekeverődhet a titokzatos bűnyűbe. És ha kiderül az igazság? Ha Isabelt gyanúsítják, neki mindent meg kell vallani. Mi lesz azután, hogy alakul a viszonyuk egymás között? Nem lesz-e örök vége közöttük mindennek? Hazament, de alig töltött egy negyed órát a lefüggönyözött ablakok mögött, Isabel rontott be hozzá és kifüladva, kezében florentin kalapjával, amelyet remegve szorított a melléhez, ragadta meg a karjánál:

— Egész délután üldöztelek! Már itt is háromszor voltam. Darier meghalt!

Iván megkapaszkodott az asztal szélébe. Lehúnyta szemét.

— Meghalt — suttozta tompán és nyilalott a szíve, mintha beleszírtak volna.

— Amikor délután bementem hozzá, halott volt. Ki volt terítve és egy fehér lepedővel letakarva. Vajjon miért tette, mi oka volt rá?

Iván ostoba arcot vágott. Leült a karosszékre, rátette a kezét a térdére, hogy elnyomja a lába reszketését és az eszelős zavartságával belenezett Isabel arcába.

— Már, hogy miért kellett megtennie? Így kellett lennie!

(Folytatjuk)

tölteni, annyi önállósággal, ha teljesen független volna, vagy talán jobban mondva, ha nem tartozna az angol birodalom kötelékébe.

Ezen dominiumok népei élvezik a kapcsolat előnyét befelé és teljes önállóságban élnek gazdasági téren kifelé.

Csak külpolitikai téren vannak bizonyos korlátozásoknak alávetve. Azonkívül rendelkezésükre áll egy felvevőképes fogyasztó piac, termékeik részére és ezen piac tőkeereje is rendelkezésükre áll. Lehetővé teszi mindezt Anglia tengeri hadereje és ezenkívül presztízse is.

Anglia célja, hogy a dominiumok számát szaporítsa. Ez egy olyan folyamata a fejlődésnek, mely már magától megy tovább, s amelyet legfeljebb csak szabályozni lehet, hogy helyes irányba terelődjen, de meg nem akadályozható. Ennek a folyamatnak természetes következménye szerinte az, hogy

az angol birodalom egyenrangú népek szövetsége lesz, birodalmi parlamenttel, melynek tagja maga az angol nép lesz.

Lehetséges, hogy a jelenlegi helyzet csak siettetni fogja az angol birodalmi népszövetség kifejlődését, — az a szoros viszony, mely az anyaország és dominiumai között a mostani háború alatt létrejött, a háború befejezésekor tekintetbe veendő lesz.

A vendéglősöktől és kávéosoktól is kéri az árváltozás bejelentését

Az áruuzsora letörését célzó törvény rendelkezéseit ellenőrző közegek közül egyesek megjelentek a kávéosknál és vendéglősöknél és kifogásolták, hogy ezek nem terjesztik fel a város gazdasági hivatalához az árváltozásokról szóló bejelentéseket, amint azt a törvény a kereskedőkre nézve tizenöt naponkénti kötelezettséggel előírja. A vendéglősök és kávéosok ipartársulata erre való tekintettel sürgős közbenjárásra kérte fel a Kereskedelmi Testületek Szövetségét és illetékes helyen tisztázni kívánja azt a kérdést, hogy a vendéglősök nem tartoznak a kereskedők csoportjába, akikre nézve a törvény kötelezően előírja az árváltozás mindenkor bejelentését. A kereskedők szövetsége magévá tette a kérelmet és az árelőíró közegeknek olyan értelmű magyarázatot kíván adni, hogy a városnak joga van bizonyos fogyasztási cikkekkel, ételneműekkel maximálni, ezen cikkeknel tehát árváltozás nem fordulhat elő, mivel hatósági ármegállapítás történt, viszont a nem maximált ételneműek nem bírnak kereskedelmi áru jellegével, ennél fogva nem tartoznak árbejelentési kötelezettség alá. A Kereskedelmi Testületek Szövetsége ebben az ügyben a temesvári kereskedelmi és iparkamarához fordult, ahol szintén megértéssel fogadták a vendéglősök kérelmét és kilátásba helyezték annak illetékes helyen való támogatását.

A hét végén újabb árelőirányzó intézkedések lépnek életbe

Enyhítik a formalitásokat. Bucurestiben több hónap alatt 250 feljelentés történt

A gyakorlati tapasztalatok alapján a nemzetgazdasági minisztériumban szorgosan készítik elő a spekulatív törvény részletes átdolgozását. A jelentések szerint a jövő hét végére várható az új intézkedések közzététele. Országos megállapítás, hogy a megindított eljárások legnagyobb részében nem árdágításról volt szó, hanem valamiféle előirányozás formájában hiányáról.

Ezek között sokszor szerepelt az, hogy hiányzott a pénzügyigazgatóság bizonyítványa a céget terhelő adóról. Ennek ott kell lennie minden közzétételű cikk árusításával foglalkozó kereskedőnél, akár nagyban, akár kicsinyben történik az eladás. A kiszabandó pénzbüntetések ugyanis a kivetett üzleti adó a kiszámítási alapja. Bucurestii jelentések sze-

rint

az emult év végéig ott 250 feljelentés történt. Amint az új törvény rendelkezései átmentek a közudatba és a formások betartása evvel megvalósult, a panaszok száma lecsökkent. Ugyanez a helyzet a mi helyi tapasztalataink szerint is.

(=) Csendes a hánsági gabonapiac. Kereslet csak tökmag, tengeri, lóheremag és lucernamag iránt mutatkozik és üzletkötés is inkább ezen cikkekben történik. A piaci árak a következők: Búza 460, tengeri 390, korpá 330, újab 500, muharmag 680, tökmag 1.400, tavaszi árpa 500 lei százkilonként. A lóheremag 40 és a lucernamag 60 lei kilonként.

Rádió

SZERDA, JANUÁR 10.

Bucuresti. Radio România és Radio Bucuresti. 12: Időjelzés, vizállásjelentés, háztartási és egészségügyi tanácsok. 12.10: Hanglemezek. 13: Időjelzés, sport és vegyes hírek. 13.10: Déli hangverseny. 14: Rádió ujság. 14.20: A déli hangverseny folytatása. 15: Előadások, művészeti és kulturális hírek. Radio Romania. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Művészeti krónika. 19.17: Rossini, Verdi és Puccini művei hanglemezeiről. 19.50: Magyar nyelvű hírek. Radio Romania és Radio Bucuresti. 20: Előadás. 20.15: A rádió szalóznenekeinek hangversenye. 20.45: Rádió ujság. 21: A tánc története (IV.) A zeneszámokat előadja a rádió szalózneneke. 21.10: Rádió ujság, sporthírek. 22.30: Zongorahangverseny. 23: Könnyű zene hanglemezeiről. 23.45: Francia, német, angol és olasz nyelvű hírszolgálat.

Budapest I. 7.45: Torna, hírek, hanglemezek. 11: Hírek. 11.15: Gyermekélelőtt. 11.45: Előadás. 13.10: Hanglemezek. 13.40: Hírek. 14.20: Időjelzés, időjárás, vizállás. 14.30: Jazz-zene. 15.30: Hírek. 17.15: Diákféltóra. 17.45: Időjelzés, időjárás, hírek. 18: Hírek szlovák és magyar-országi nyelven. 18.15: „Faluszínpad.” Hangfelvétel. 18.55: Cigányzene. 19.45: Előadás. 20.15: Hírek. 20.30: „Szevillai borbély.” Vig dalmű három felvonásban. 22.05: Hírek. 23.15: Hírek, időjárásjelentés. 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24.20: Cigányzene.

Budapest II. 19.15: Olasz nyelvoktatás. 20.30: Előadás. 21: Hírek. 21.20: Előadás. 21.45: A Rádió Szalózneneke. 23: Időjárásjelentés. 23.05: Tánclemezek.

CSÜTÖRTÖK, JANUÁR 11.

Bucuresti. Radio Romania és Radio Bucuresti. 12: Időjelzés, vizállásjelentés, háztartási és egészségügyi tanácsok. 12.10: Cristea Ionel és zenekara hangversenye. 13: Időjelzés, sport és vegyes hírek. 13.10: A Cristea zenekar hangversenyének folytatása. 13.30: A rádió szalóznenekeinek hangversenye. 14: Rádió ujság. 14.20: A rádió szalózneneke folytatja hangversenyét. 15: Előadások, művészeti és kulturális hírek. Radio Romania. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Tudományos krónika. 19.17: A Zeneakadémia növendékeinek hangversenye. 19.55: Magyar nyelvű hírek. Radio Romania és Radio Bucuresti. 20.05: Előadás. 20.20: Agnes Maria énekel. 20.45: Rádió ujság. 21.15: A Filharmonia szimfonikus zenekar hangversenyének közvetítése. 21.55: Rádió ujság, sporthírek. 22.55: Könnyű zene hanglemezeiről. 23.45: Francia, német, angol és olasz nyelvű hírszolgálat.

Budapest I. 7.45: Torna, hírek, hanglemezek. 11: Hírek. 11.20: Felolvasás. 11.45: Felolvasás. 12.10: Sassy Iringó gondolkodik. 13.40: Hírek. 13.55: Éneklő ifjúság. 14.30: Cigányzene. 15.30: Hírek. 17.15: Ruzsín hallgatóknak. 18: Hírek szlovák és magyar-országi nyelven. 18.15: A Földművelésügyi Minisztérium előadássorozata. 18.45: A Rádió Szalózneneke. 19.45: Előadás. 20.15: Hírek. 20.25: Idegen népek zenéje hanglemezeiről. 20.35: „A peleskei nótárius.” Énekes bohózat három felvonásban. 22.40: Hírek. 23.10: Finn zenekari hangverseny a Vigadóban. 23.45: Cigányzene. 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.

Budapest II. 18.15: Hanglemezek. 19.15: Angol nyelvoktatás. 20.35: Felolvasás. 21: Hírek. 21.20: Cigányzene. 22: A Győri-trió műsora. 22.50: Időjárásjelentés.

APRÓ HIRDETÉSEK

Alkalmazás

Jól főző mindenek szakácsnő éves bizonyítványokkal felvétetik. II. Str. Cantacuzino 5. háztulajdonosnál. 523

Jól főző mindenek szakácsnőt azonnalra felveszek. Ungár Szana-bank-épület. 528

Önállóan dolgozó elsőrangú masamód azonnalra, vagy február 1-re felvétetik. Josefina Barbi szalón Lloyd sor. 543

Allást keres

Kocsisnak, vagy háziszolgának, esetleg irodaszolgának ajánlok megbízható középkorú férfi. Greskovits Elemér V., Str. Ion Plavosin 26, vagy telefon: 44-82. 661

Hirdessen a Déli Hírlapban.

Lakas

Keresek bútorozott garzón lakást a Józsefvárosban, teljesen modern, fürdőszobával. Ajánlatokat „Lei 2000-3000” jelgére kérek a kiadóba. 531

Auas-vétel

Jutányosan eladó Kardostelepen 120 négyzetgöles telekönyvezett telek házszal. Üzletnek igen alkalmas. Közlelebit a kiadóban. 1864

Remington írógép eladó. II., Strada Abrud 5. Radocsay. 660

Dog kutya, 7 hónapos, nőstény, szobatiszta és dreszur kezdettel eladó. Bövebbet Lugoj, Str. Titulescu 12. 545

Hanomag traktor üzemképes, eladó. Mosia Vidrighin Beregsau. 542

Komplett fűszerizlet berendezés eladó. V., Str. Moise Dobosan 51. Petrovits. 540

Bérház, vagy villa azonnali megvételre kerestetik. Cím a kiadóban. 541

Eladó olcsón modern diófa hálószoba és modern sötétbarna fényezett diófa ebédlőberendezés. Dóra műasztalos IV., Str. Bratianu No. 21. 544

Külföldre

Nagyobb gazdaságok és iparvállalatok figyelmébe! Az Erdélyi Magyar Gazdasági Egylet hánsági tagozatához Timisoara I., Bulev. Regina Maria 8 sz. intézett levélben tizenhárom csikmegei székely ember, nagyrészt 28-42 évesek, hetvenegy családtaggal gazdasági éves cselédnek ajánljuk. Lehetőleg magyar, vagy magyarul beszélő gazdákhöz szegődnének el, akik nyelvüket értik. Közülük huszonheten napszamos munkára alkalmazhatók és két asszony szakácsnői teendőket is végezne s egy férfi bérsgazdának alkalmas, aki ért a kertészethez és dinnyetermeléshez is. Szükség esetén fa és gyári munkára is vállalkoznak. 668

Házorzó kutya vadászkutyának is használható, állatkedvelőnek átadó. Cím Ujfreidorf 14 ucca 22. 676

35 év óta

SIEBOLD-

BUTOR a legjobb tőkebefektetés. Üzem: Temesvár II., Str. Telegrafului 22. — Állandó kiállítás: I., Piata Unirii 14 szám.

Szép akar lenni?

Használjon KULKA-féle Nőmesterméket, lilium-teiszappant és liouppudert, három minden. Kapitató kizárólag a

Városi gyógyszerárban

a „Fekete Sashoz” az Arany Szarvas épületben I., Piata I. C. Brătianu.